

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak
hetilapja. — A Ipartestületek Szövetsége, az
arad-i Iparos Otthon, az Ipari Szindikátu-
sok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége
hivatalos lapja. Egyesülve a timișoarei „Az
Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek
és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei.
Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150
lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négy,
zetcentiméterre 4 lei, kötéseknek árendmény

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Grija pentru producțiunea națională

De C. R. Mircea, dir. gen. al UGIR-ului.

În haosul, ce domnește pretutindeni și pe care
nu am putut să-l împiedicăm de a se răspândi și în
țara noastră, grija de căpetenie a cui își a luat
greaua sarcină de a conduce destinele Statului, ar
fi trebuit să fie grija producțiunii naționale.

Nu este criteriu mai precis, de pe urma căruia
să se poată judeca viabilitatea unui popor, mai mult,
după care să se poată judeca dreptul la existență
al unui popor, de cât producțiunea națională, adică
posibilitatea de a pune în acțiune geniul național,
inteligenta, priceperea, dorul de muncă și aptitudinile
speciale ale poporului, pentru a scoate din pământ
materile prime, (cum abundă în țara noastră) și a
le transforma în materii utile, gata de a fi puse în
consumație, satisfăcând printr-aceasta toate nevoile
țării și dând posibilitatea, prin surplusul de produc-
țiune, la un schimb de mărfuri cu popoarele vecine.

O colaborare zi de zi între membrii aceluiaș
guvern, o preocupare și a coordonare a acțiunii fie-
căruia dintre membri guvernului, în măsurile luate
sau de luat, se impune pentru ca, din această cola-
borare și din această coordonare, să poată să iasă
pentru binele țării, vâdita dorința a guvernului de
a ajuta producțiunea națională sub toate formele.

Am scris aceste rânduri ca să alătur câteva din
probleme grijei, pe care guvernul țării o are pentru
promovarea acestei idei. Iată ce s'a petrecut în ul-
timele zile:

S'a adus în discuțiunea Parlamentului și s'au
votat:

1. Legea pentru modificarea legii fondului de
aviație, prin care taxele fixe percepute până în pre-
zent pentru acest fond, sunt majorate considerabil.

2. Legea pentru instituirea unei taxe vamale
statistice asupra mărfurilor scutite la import, prin
care toate mărfurile astfel scutite, se impun la o
taxă de 2 la sută din totalul drepturilor scutite.

3. Legea pentru modificarea unor articole din
legea timbrului, prin care contractele de executări
de lucrări, transporturi, aprovizionări sau furnituri
de orice fel, intervenite între particulari, sunt su-
puse la timbrul proporțional de 1,4 la sută, chiar
și în cazul când contractările sunt verbale.

4. Legea pentru înființarea unor noi taxe de
consumație, prin care țesăturile de lână și produsele
de bază ale industriei metalurgice: fierul lami-
nat și tabla, sunt impuse la taxe, care se ridică în
unele cazuri până la 60 la sută ad valorem.

La acestea se pot adăuga impozitele și taxele
cuprinse în noua lege administrativă (taxa pe ener-
gia electrică și mecanică), precum și taxele cuprin-
se în legea pentru modernizarea drumurilor (noua
taxă pe circulația mărfurilor de lei 5 pe tonă), cu
modul acest credem că am dat la iveală toată grija
și toată prevederea pentru ocrotirea muncii na-
ționale!

Mi se va răspunde, că toate aceste taxe sau cel
puțin o parte din ele, sunt destinate apărării na-
ționale. Mi se va răspunde, că grație împrejurări-
lor, industria națională a avut posibilitatea să se
dezvolte dincolo de orice așteptare și că prin urma-
re poate să suporte orice sarcini fără ca situația
ei să fie zdruncinată. Răspundem la aceasta, că vi-
torul producțiunii industriale e în strânsă legătură
cu posibilitatea de consumație, iar dacă această po-
sibilitate se încheie sau se estenuează pe diferite
căi, industria printr-aceasta este lovită, fiindcă i se
pun în cale piedici la sporirea consumațiunii, sin-
surul mijloc real de progres al muncii industriale.

(Continuare la pagina II.)

Nagyszabásu beszámolót mondott Szabó Béni az iparos-képviselő

Szabó Béni nagyszabású módosító indítványával szavazták meg az új
Ipartörvényt. — Nemzetiségre való különbség nélkül fordulnak támogatá-
sáért, közbenjárásáért az egyetlen kisiparos-képviselőhöz Ardeal és a Banat
iparosai.

Szabó Béni, Brasov és Brasov-megye magyar
párti képviselője, aki mindenkor az egyetemes ipa-
rosérdekért küzdött, a képviselőház ülészakának
berekesztése alkalmából beszédet mondott Baciú,
Turches, Cernatu, Satlung, Targluneni, Zizini és
Purcareni községek lakossága előtt. Beszámoló be-
szédében Szabó Béni többek között a következőket
mondotta:

— Hogy a tisztelt nagygyűlésnek fogalma le-
gyen azon szinte emberfeletti munkáról, amelyet
végezni kell, rámutatok legelőször a munkabeosz-
tásomra, amely 3 főcsoportba oszlik és pedig: kép-
viselői, társadalmi és a magam ipari munkásságára.
Az évnek háromnegyed részét teljes egészében a
képviselői és társadalmi munkák foglalják le, míg
a fennmaradó egynegyed év nagyobb részét, főképp
az őszi időt, a magam ipari munkájára használok fel.
Természetesen ez utóbbi esetben is vállalva és
végezve minden halaszthatatlan ügy elintézését.

— Társadalmi téren, a különböző egyházi, is-
kolai, gazdasági és más intézményeknél viselt tiszt-
ségekkel járó munkákon kívül, 18 év óta elnöki
minőségben vezetem az 1.600 önálló kisiparos ta-
got számláló 30 éves brasovi ipartestületet, mint
iparhatóságot. Ugyancsak elnöki minőségben ve-
zetem kezdet óta, az általam 1927-ben alapított

1.200 tagot számláló és 4 millió tisztá vagyona-
nal bíró Temetkezési és Segélyező Egyesületet,
amely rövid fennállása óta több mint 2 millió lei
segélyt folyósított.

Rendszeresen résztveszek kezdet óta a brasovi mun-
kakamara vezetésében, előbb, mint a kisiparos szek-
ció elnöke, jelenleg, mint az időközi bizottság tag-
ja. Ugyvezető elnök minőségben vezetem és irányi-
tom 11 év óta a 160 tagból és 3 kórusból álló 74 éves
Brasovi Magyar Dalárdát, melynek főkarmestere az
itt jelenlévő dr. Willer képviselő ur, s amely dalár-
da minden kórusa a legfelsőbb csoportokban az el-
ső díjakat nyerte az Offensége Miklós herceg védnök-
sége alatt rendezett sishisoarai és tg.-muresi orszá-
gos dalosversenyeken. Szintén ügyvezető elnöki mi-
nőségben vezetem a 35 év óta fennálló, s jelenleg
500 tagot számláló Brasovi Székely Társaságot, a
melynek helyiségei és vendéglője a volt Gambrinus
vendéglő összes belső és kerti helyiségeiből állanak.
E társaság felügyelete alatt

jelenleg 70 árva és szegény falusi gyermeket
tanítattunk különféle mesterségekre és nagy
gonddal és nehézséggel látjuk el őket ruhával,
felnemével, lábbelivel és más szükséges dol-
gokkal.

— Brasovban tartózkodásom alatt a felsorolt
intézmények csaknem

naponta 2—3 különféle gyűlést igényelnek,
melynek előkészítése, stb. csaknem egy-egy félnapra
is igénybe vesz. Ugyancsak naponta 2—10-re megy
azoknak a száma, akik a különböző ügyekben felke-
resnek.

— A Magyar Párt parlamenti csoportja munka-
beosztása szerint ipari és kereskedelmi vonatkozás-

ban, munkásságom kiterjed egész Ardealra. Minder
más kérdésben pedig, részemre van kiosztva Brasov,
Fagaras és Sibiumegye. Masszóval ez azt jelenti,
hogy a megnevezett területekről akár egyeseknek
akár intézményeknek mindazon ügyeivel kötelessé-
gem foglalkozni, amelyek egy kisebbségi képviselő
feladatát képezik. Ezen kívül,

mint a parlament egyetlen kisiparos képviselő-
je, pártunk vezetőségétől már kezdetben enge-
délyt kértem és kaptam arra, hogy kisiparos
ügyekkel nemzeti és pártállásra való te-
kintet nélkül, az egész országra kiterjedőleg
foglalkozhassam.

Ugyancsak engedélyt kértem és kaptam arra, hogy
Brasovmegyére vonatkozólag szintén nemzeti és
való tekintet nélkül foglalkozhassam a hozzám for-
dulók ügyeivel.

— Természetesen e szinte beláthatatlan mun-
kakör betöltésére rendes irodai berendezést kellet
létesítenek, ahol a hivatalos lapok, rendeletek, törvé-
nyek, iktató-rendszer, írógép és mintegy 150 irat
tartó igénybevétele mellett, én, egyik felnőtt fiam és
leányom, naponta csaknem reggeltől estig tartó mun-
kát végeztünk. Fentiek szerint, minden elképzelhető
ügy kerül hozzám elintézésre, amelyek közül a bíró
ságokhoz tartozókon kívül, egyet sem utasítottam el
hanem, ha nem értettem még az elintézéséhez, az
megtanultam, vagy valamelyik hozzáértő kollégán
segítségét vettem igénybe.

Az így elintézésre kerülő ügyek egy jelenté-
keny része a sokféle helyi hatóságoknál, másik nagy
része a különböző minisztériumokban, harmadik ré-
sze pedig magában a képviselőházban került elinté-
zésre. Fenti ügyekkel kapcsolatosan évente hozzám
érkező levelek száma 1400—1500, táviratok száma
50—60, telefonbeszélgetések száma más helyiségek
ből 60—80. A tölem fenti címen kímélő levelek szá-
ma 1500—2000, táviratok száma 100—120, telefon-
beszélgetések más helyiségekbe 80—100. Az elinté-
zésre kerülő ügyek közül nagy része azonnal és ked-
vező elintézését nyert. Azonban voltak olyan ügyek
tekintélyes számban, hogy elintézésük 2—3 évig is
eltartott és 15—20 esetben is el kellett járni kü-
lönöző helyeken.

A fontosabb ügyek kis 100 lapot tartalmazó
könyvecskébe vannak iktatva. Ezekből 12 drb. tel-
már meg és ezek statisztikai eredménye a követ-
kező: Fontosabb ügyekben egyes emberek 107
esetben fordultak hozzám. Ebből 911 magyar, 61
román, 68 német és 35 zsidó. A különféle intézmé-
nyek 198 esetben fordultak hozzám. Ebből 131 ma-
gyar, 57 román, 7 német, 3 zsidó és 52 vegyes nem-
zetiségű. Az összes ügyek közül teljesen

kedvező elintézését nyert 72 százalék, elintézés
alatt áll 9 százalék, elutasított 19 százalék.

— Az ügyek megosztása a legkülönbözőbb, s
faj szerint mintegy 25—30 félélt tesznek ki. Leg-
nagyobb számmal a nyugdíj, iskolai, ipari, állam-
polgársági, állásokba való visszahelyezési, bünteté-
si, rokkantsági, adóügyi, katonai és különféle mun-
kas ügyek szerepelnek.

— Reggeltől estig, Brasovban, vagy Bucuresti-
ben, az ilyen és hasonló ügyek tömegével a táskában

Észtország Európa legolcsóbb állama

Érdekes kimutatást készített az árak alakulásáról a genfi nemzetközi munkahivatal.

A genfi nemzetközi munkahivatal jelentése szerint 35 államban és vagy 200 városban megvizsgálta a detailárakat és az egyes néprétegek életfentartási feltételeit. Ebből a nagyjelentőségű statisztikából az alábbiakban közöljük a legmarkánsabb számokat:

A fehér kenyér Ausztriában a legdrágább, átlagban 98 centime kilogrammonként és a legolcsóbb Magyarországon, ahol csak 23 centimebe kerül egy kilogramm. Feltűnően olcsó Franciaországban (35 centime), továbbá Portugáliában, Olaszországban és Belgiumban. Európában 42 centime a fehér kenyér kilogrammjának átlagos ára és ennél az átlagnál csak Németországban (59), Dániában (50), Finnországban (62), Lengyelországban (43) és Csehszlovákiában (44) drágább. Ezzel egészen ellentétesek a fekete kenyér árai.

Az USA mellett a legdrágább a fekete kenyér Svédországban és pedig kilogrammonként 50 centime, továbbá Csehszlovákiában (37) és Hollandiában (39). A legolcsóbb a fekete kenyér Észtországban, Lettországon és Jugoszláviában. A legérdekesebb azonban az árkülönbség a fehér és fekete kenyér között Dániában, ahol előbbinek kilogrammjára 50 centime, az utóbbi azonban csak 14 centime!

Egyenesen fantasztikusak a vaj ára közötti eltérések. Hogy a termelés és az áraiakulás nem mindig fedi egymást, mutatja, hogy a vaj sehol sem olyan drága, mint Svájcban, ahol egy kilogramm majdnem 5 frankba kerül. A legolcsóbb a vaj Észtországban, vagyis 1 frank kilogrammonként. A vaj kiliójának átlagos ára 2.5 svájci frank, ennél Németországban, Spanyolországban, Hollandiában és Csehszlovákiában drágább.

A munkahivatal által összeállított ártáblázat szerint a legolcsóbb országok Észtország, Jugoszlávia és Magyarország. De ezek között is kétségtelenül Észtország Európa legolcsóbb országa.

A margarin ára majdnem mindenütt egyharm-

da a vaj árának. A margarin árban különbségek kártel-
vehető észre, a margarin kilogrammjának ára majdnem valamennyi európai államban 1.5 svájci frank.

Észtország olcsósági rekordját kétségtelenül a burgonyaár terén éri el. Ott ugyanis csak 2 svájci centime a burgonya kilogrammjára és hogy ez mit jelent, meg lehet érteni, ha meggondoljuk, hogy egy átlagárakkal rendelkező országban, mint pl. Ausztriában 11 centime a burgonya kilogrammjára és még drágább Spanyolországban, Angliában, Svájcban és Csehszlovákiában.

Nem kevésbé érdekesek az u. n. szekunder élelmiszerekre vonatkozó vizsgálatok eredményei. Legolcsóbb a cukor Svédországban (1. kg. 28 centime), a legdrágább pedig Olaszországban (1. kg. 1 frank 20 centime). A cukor tehát Olaszországban, Hollandiában és a cukrot termelő Csehszlovákiában drágább egy franknál kilónként. Ami a kávé és a teát illeti, itt természetesen az egyes államok vámpolitikája nagyobb szerepet játszik, mint maga a termelés. Miután itt önkényes, nem pedig természetes árról van szó, az árak között még nagyobbak az eltérések. A legdrágább a kávé Ausztriában, ahol egy kilogramm ára 7.36 frank. Ezután következik Lettország (6.75) és Csehszlovákia (szintén 6.75). Az osztrák kávéár éppen tízszerese a portugáliai kávéárnak, ez 72 centime kilónként. Ez az ár természetesen rendkívül alacsony, de az ugyanolyan minőségű kávénak az ára az USA-ban már 1.50 frank és Finnországban 1.72 frank. Ausztria mellett a legdrágább a kávé Csehszlovákiában és Lettországon, ahol, mint mondtuk, 6.75 frankba kerül egy kilogramm, továbbá Olaszországban (5.49) és Spanyolországban (4.55). A teáárakban is érdekesek az eltérések. A legdrágább a tea Ausztriában, Csehszlovákiában és Lengyelországban, a legolcsóbb pedig az európai államok között Angliában, ahol kilogrammjára kevesebbe kerül három franknál.

A gáz a legolcsóbb Finnországban és a legdrágább Csehszlovákiában.

szaladgálunk sokszor a kidőlésig. Eltérő vigaszunk, ha itt-ott sovány eredményeket érünk el kintő fáj-dalmunk, ha üres kézzel jövünk haza szenvedő testvéreink között. És én, aki életemet sok küzdelemmel, de a legteljesebb becsületességgel jegyében éltem, látván a szegény nép szenvedését, látván, hogy bár rajtunk kívülálló okokból, de csak minimális segítséget nyújthatunk, a sokaknak elérhetetlen vágyát képező képviselői tisztségről ezeltől 3 évvel lemondtam. Lemondásomat vissza kellett vonjam, mert a központi pártvezetőségtől kezdve, parlamenti csoportunkon és az első helyen érdekelt brasovi tagozaton át, Ardeal legtovábbi tagozatáig ezt követelte tőlem minden tagozat gyűlése és a naponta nálam járt küldöttségek. És amikor arról értesítettek, hogy egész Ardeal területéről egy 300 tagú küldöttséggel jönnek, hozzám Brasovba, sürgősen közöltem pártunk központjával, hogy a párt szolgálatában maradok, amíg kívánják, s amíg hasznára tudok lenni.

A képviselőházban végzett munkásságomról a következőkben számolok be: Képviselőségem alatt 32 különféle ügyben terjesztettem be interpellációt, körülbelül 50 százalék eredménnyel.

Résztvettem az összes ipari és kereskedelmi és munkás-jellegű törvények tárgyalásánál, minden esetben elkészítve és beterjesztve a szükséges módosító javaslatokat.

E téren két törvénnyel kapcsolatosan értem el csaknem teljes sikert. Egyiket a monopol törvénnyel, amikor az ülésnek legutolsó napján sikerült megmentenem a régi italmérési engedélyeket, melyeket a törvény meg akart semmisíteni, miáltal az országban mintegy 20.000 ember ezenvedett volna a legtöbb esetben a teljes tönkremenésig menő kárt. Az e téren elért eredményt egy 20 tagú küldöttség élén csaknem egyedül vívtam ki, a boldogult Pop Gicio Stefan képviselőházi elnök ur megértő támogatásával.

A másik nagy eredményt az új ipartörvénnyel kapcsolatosan értem el, amidőn szivós harcok, amelyek ardeali részét nagyobb részben én irányítottam, sikerült visszavonatlannak azon két törvénytervezetet, amely, ha törvénné vált volna, alapjában tette volna lehetetlenné a szegény magyar, főképp falusi ifjúság ipari pályán való elhelyezkedését.

A harmadik javaslat, amely törvényerőre is emelkedett, s a közeli napokban kerül kihirdetésre, már

sokkal igazságosabb alapon készült és úgy a szenátusban, mint a képviselőházban, sok értékes módosításon ment át.

A képviselőházi tárgyalás rendjén 35 különféle módosító javaslatot készítettem, amelyek közül összesen 19-et fogadtak el, köztük több igen nagy jelentőségű. A legfontosabbak a következők: továbbra is 4 elemivel lehet tanoncnak menni, a különféle vizsgákon csak a gyakorlati rész lehet buklató jellegű, stb. stb.

Beszámolómát befejezve, még egyszer megköszönöm hátfalu szorgalmas, becsületese és hűséges népe bizalmát, szeretetét és ragaszkodását. Igérem, hogy amíg a képviselői tisztséggel megbíznak, vagy azt, megtartom, az eddigiekhez hasonló módon, az ezzel járó jogokat és kötelezettségeket teljesítem.

Szavaimat azzal a hő kívánsággal zárom, hogy a gondviselő Isten tartsa meg úgy magyar népünk, mint az itt élő más néptestvéreink közt az egyetértést és igazi testvéri szeretetet, hogy annak fenkölt eszményével élve, könnyíthessük az élet terheit mindig ott, ahol erre szükség van.

(Continuare dela pagina I.)

Ca piedici, la taxele de mai sus, sa adaugam taxa de 12 la sută ad valorem asupra mărfurilor importate, cât și pentru produsele petrolifere destinate exportului, apoi fixarea unor valori medii din tariful unitar al impozitului pe lux și cifra de afaceri, cari sunt cu mult superioare valorilor reale, sporirea nejustificată a taxelor fixe pe firele de bumbac și mătase, prima valutară de 38 la sută și altele multe, pe cari nu le mai înșir aci. Toate aceste taxe și impozite îngreunează producția, transformă pe industriaș în perceptor al Statului și irtă opinia publică în contra industriei naționale, care, pe nedrept, este învinuită că sporește prețul de vânzare al mărfurilor, când în realitate lipsa de ordine în măsurile pe cari le ia Statul, județele și comunele, sunt cauza primordială a scumpirii mărfurilor, de unde derivă micșorarea puterii de consumație și de unde derivă, ca rezultat final, pie-dici enorme în dezvoltarea producției naționale.

Új vezetőséget választott az arad-i vendéglős szindikátus

Az Arad-i és Arad-megyei Vendéglősök és Korcsárosok Szindikátusa szerdán tartotta meg rendes évi közgyűlést: Mohor Ilie elnöklése alatt. Ismertette az évi jelentést, amelyből kitűnt, hogy a szindikátus tagjainak érdekében különböző fontos ügyeket intéztek el, így közbenjárak a korcsmai nyitvatartások, a különféle illetékek és a kártya-engedélyek ügyében. Tichy András radna-i kiküldött arra kérte a vezetőséget, hogy a vidéki vendéglősök érdekeit is épenolyan hathatósan védjék, mint a városiakét. Több hozzászólás után határozatot hozott a vezetőség arra nézve, hogy a vidéki vendéglősöket is intenzíven bekapcsolják a szindikátusi életbe és épen ezért a közeljövőben jársonként vándorgyűléseket tartanak, amelyeken behatóan ismertetik a pénzügyi és más rendelkezéseket. Ezután Mohor elnök bejelentette a maga és a tisztikar lemondását. Müller Károly korelnökököt jelölték ki a választás levezetésére, erre azonban nem került sor, mert a

közgyűlés egyhangulag ismét Mohor Ilie-t választotta elnöké, aki sokat és eredménnyel buzgólkodik a szindikátus érdekében. Az új választmány tagjai a következők: Soheer Elemér, Madár József, Komóczy Béla, Kornett Vendel, Vlasics József, Buzogány Márton, Lukács Lajos, Redis Pál, Preis Gyula, Velicu Florian, Popa Gheorghe, Philip József, Hagyo József, Kell Rudolf, Lăpusca Teodor, Incze Géza, Horváth József, Németh Árpád, Messer Sándor, Tichy András, Lazar Manole, Karácsonyi György, Singer Lajos dr., Ploher János, Finszter Nándor, Tasca Teodor, Pilán József és Rosenfeld Vilmos. A választmány egyik legközelebbi ülésén jelöli ki a különféle tisztségek betöltőit. Mohor Ilie köszönetet mondott az iránta megnyilvánult bizalomért. Borloe Alexiu dr. egyesületi ügyészt érdemei elismerésül ismét ügyessé választották s megköszönték az egyesület érdekében eddig kifejtett önzetlen munkásságát.

SKOT VICC.

A skót arisztokrata indignálódva mondja:
— James, két fogpiszkáló hiányzik.
— Pardon, — felelt James alázatosan, — az egyik pont most van csiszolás alatt, a másikkal tegnap egész délután fütöttem.

BEIM ARZT

— Wissen Sie denn nicht, dass meine Sprechstunde um fünf Uhr zu Ende ist?
— O ja, Herr Doktor, ich weiss es — aber der Hund scheint es nicht gewusst zu haben — er hat mich erst um halb Sechs gebissen!

DIE MAERCHEN.

— Mama, fangen alle Maerchen mit den Satz an: Es war einmal...?
— O nein, manchmal fangen Maerchen auch so an: Ich habe heute abends eine wichtige geschäftliche Konferenz...

IDEALIS ROSSZFIZETŐ.

Mandula ur, aki részletinkasszáns, bedőltött egy nehéz fizetőhöz. A szobalány nyitott ajtót és kisírt szemmel mondta:
— Szegény gazdám meghalt.
Mandula ur elégedetlenül csóválta a fejét:
— Mindent, csak nem fizetni.

Mesterművet kell készítenie az iparosnak
a mestervizsgán . . .

Iparoktatás és mestervizsga a német kézműipari kongresszus anyaga

A technika legmodernebb vívmányával szerelik fel az ipari szakiskolákat. — Mi mindent kell egy mesternek tudnia . . .

Írta: REINHART GYULA.

Nem tagadható, hogy az ipari szakoktatásról szóló — múlt számunkban részletesen ismertetett — törvény nagy horderejű és előreláthatólag hatalmas lépésekkel viszi majd előre az ország iparosodását. Igaza van a miniszterelnöknek, amikor kijelenti, hogy ez a törvény egészen

új utra tereli majd az ifjúságot

és lehetővé válik, hogy az új nemzedék ne szaporítsa a nyomorgók számát, hanem egészséges, a szükségletnek megfelelő, államalkotó elem váljék belőle.

Azonban a törvény magában véve, még ha még olyan jó és tökéletes, nem old meg minden kérdést, hanem a megoldandó problémák nagyrésze rendeleti úton intéződik el, amint azt a törvény is előírja. A kiadandó miniszteri rendeletek, amelyeknek egy része minisztertanácsi jóváhagyást is igényel, bizonyára a lehetőségekhez képest intézkednek majd a törvény minél jobb végrehajtásáról.

Foglalkoznunk kell ezekkel a problémákkal nekünk, iparosoknak is, mert

a nevelés egy része, különösen pedig a gyakorlati része, továbbra is főképpen mi reánk szakad.

Foglalkozni kell annál is inkább, mert ez a kérdés a többi országok iparosága körében is beható tanulmány tárgyát képezi. A német kézműiparosok szövetségének is éppen nemrégiben, március 31-én megtartott kongresszusán a tárgysorozaton szerepelt az iparoktatás és a mestervizsga, holott ezek a dolgok Németországban már évtizedek óta bevezetett és kipróbált, sőt véglegesen elintézt kérdéseknek tekinthetők.

Ez nem is csoda, hiszen Németországban 120 féle kézműipar van, amelyek vizsgarendjét most állapították meg véglegesen.

IPAROKTATÁS.

A hivatásos és szakmai iskolákra vonatkozóan a nevelésügyi minisztérium a következő programot adta elő:

A kézműipari kiképzés útja egyesíti magában az elméletet és a gyakorlat, amint ez a katonai kiképzésnél is érvényesül. Ebben a keretben a szakiskolának mindent nyújtania kell a tanuló részére, amire ennek tudás szempontjából hivatása gyakorlásához szüksége van. Alkotmányosan és szakmai tudás egy a gazdasági téren, mint műszaki dolgok tekintetében. A cél tulajdonképpen a tanulóknak segédbe való kiképzése. Ennek lehetővé tétele céljából minden szakiskolának a következő előfeltételekkel kell rendelkeznie:

Az épületnek e célra alkalmasnak kell lennie. Régi népiskolák, gyermekpadokkal és szétosztott, a város különböző részeiben lévő épületek nem alkalmasak.

Ami a tanuszereket illeti, ezeknek a technika legújabb vívmányainak kell megfelelniük.

Mint hogy a kézműipar büszkén tekint iskoláira, a tanuszereket szívesen bocsátja rendelkezésre.

A tan-műhelyekben a munkamenet a célszerűségnek feleljen meg,

hogy a műhelyoktatást betetőzze. Esetről esetre megvizsgálendő, hogy vajjon az előírt heti hat órai tanidő elegendő-e?

A megfelelő kiválasztás megtakarítja a szakiskolának, hogy a népiskola anyagát ismételje. Az elemi tudást hozza a tanuló magával.

A főszempont azonban a szakiskoláknál a tanítószemélyzet megválasztása és kiképzése kell legyen. Ugy látszik, hogy Németországban rájöttek arra az igazságra, hogy a tanító teszi az iskolát,

A tanító legyen közvetlen érintkezésben a gyakorlati élettel, mert csak úgy tud az életre nevelni.

Az eddigi műipar-iskolák kézműipariskolákká alakulnak át. Különös hangsúly fektetendő arra, hogy

az új kézműipari nemzedék nevelésében az iskola és az iparosság szorosan együtt működjön.

MESTERVIZSGA.

A kongresszus további tárgya a mestervizsga részletes megvitatása volt. Elsősorban a vizsga keretét állapították meg az egyes kézműipari szakmák részére. Részletesen foglalkoztak a vizsgabí-

zottságok összeállításának módjával, azzal, hogy kik bocsáthatók vizsgára és hogy milyen módon folyjanak le a vizsgák. Itt — hangsúlyozták — a főszólt a gyakorlatra kell fordítani. A tárgyalás folyamán a szakmunkások és vizsgázott mesterek felváltva adták elő nézeteiket a különböző szakmákra vonatkozóan. A vita eredménye az egész szakmai kiképzés új alapokra való fektetése lett.

A mestervizsga gyakorlati része a „remek” elkészítéséből áll.

Ezt a munkát a bizottság jelenlétében kell elvégezni. A „remek” (mestermű) azonban nem csupán az előkészítésből áll, hanem

egy rendelés szakszerű kivitelét kell tanúsítania.

Igy tehát rendszerint magában kell foglalnia az ajánlatot, előszámítást, tervet, műhelyrajzot, anyagszükséglet kiszámítását, a remek tényleges elkészítését, a munkajelentést, valamint a szállítási levelezését és az utószámítást.

Az elméleti vizsga tárgyai műszaki és kereskedelmi szakkérdések, művezetés, törvényismeret, általános és polgári ismeretek. Különösen behatóan tárgyalták le a könyvvezetést és az önköltség-számításokat.

Amint a fentiekből is kitűnik, a németországi kézműipari kongresszusoknak ugyanabban a fő a feljük, mint amikor az itteni iparcsook jönnek össze megtanácskozni bajukról, sérelmeiket és megbeszélnek a kifejtendő munkát a kézműiparosság jobb jövője érdekében.

Vulpe arad-i munkakamara elnöke:

„Az ipartestületek vagyonát csakis iparfejlesztési és iparoktatási célokra használja fel a munkakamara”

Az ipari önkormányzat szükségessé geről beszélt a munkakamara elnöke.

Az iparosságot, amelynek fontos érkekképviselői szervét szüntette meg az új ipartörvény, élénken foglalkoztatja, hogy mi is történik tulajdonképpen majd az ipartestület vagyonával, amely tudvalevőleg a munkakamarák tulajdonába megy át. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban Vulpe Iosif, az arad-i munkakamara elnöke Bucurestiben beható megbeszéléseket folytatott és ezek eredményéről a következőképpen nyilatkozott:

— Az új ipartörvény — mondotta Vulpe Iosif elnök — értesülésem szerint a jövő hét folyamán több más nagyjelentőségű törvénnyel egyetemben életbe lép. Ez teszi aktuálissá országsszerte az ipartestületek ügyének rendezését is, amelyre vonatkozólag Arad-on sikerült olyan megoldást találnunk, mely a legteljesebb mértékben elégítheti ki azokat, akik elvben továbbra is az iparos intézmények autonómiája mellett foglaltak állást. Így Arad-on az ipartestület szervezete új keretek közé kerül, amidőn vagyonának kezelését a munkakamara keretei között működő ipari alosztály reorganizált és lényegesen megnagyobbított szervezete veszi át oly módon, hogy működése ál-

tal az ipari érdekek autonóm kidomborítása továbbra se szenvedhessen semmiféle megszorítást. Az ipari autonómiának magam is lelkes híve vagyok és éppen ezért lesz gondom rá, hogy a kamara ily módon átszervezett és kiszélesített keretei között az ipartestületi vagyon csakis iparfejlesztési és ipari oktatásügyi célokra használtassék fel — jelentette ki a munkakamara elnöke — és ebben az autonóm, önkormányzati koncepcióban külön szerepet szántam az egyes, vidékeken működő „Oficiul”-oknak is, amelyeknek hatáskörét a jövőben megfelelő mértékben fogjuk növelni, hogy ezzel is kidomborítsuk az ipari önkormányzat szükségességének elvét.

— Ami a munkakamara jövő évi költségvetését illeti, — válaszolta kérdésünkre Vulpe Iosif elnök, — a költségvetést ugyancsak az ipari érdekek szempontjából módosítottuk. A munkakamara havi 10.000, tehát évi 120.000 leies szubvenciót vett fel új költségvetésébe az arad-i Iparos Aggmenház részére, mely összeget az aggmenház minden valószínűség szerint az új intézmény hasznos fejlesztésére fog fordítani.

Elszakítottak váratlanul egy egész megyét a timisoarai kereskedelmi és iparkamarától

A kereskedelmi és iparkamarák szervezéséről szóló új törvény fontos intézkedést tartalmaz, amelyet a timisoara-i kamara hátrányosnak tart a maga számára. Mint ismeretes, Caras megye mindenkor a timisoara-i kamarához tartozott, Lugojon pedig Severin-megye területére a timisoara-i kereskedelmi és iparkamara fiókja működött. Az új törvény a Lugoj-i kamarai fiókot önálló kamarai rangra emelte. Ezzel együttesen azonban Caras megyét is váratlanul hozzá csatolták a Lugoj-i kamarához. Ugyanis a javaslat előadója a kamarában Alexandrin dr. lugoj-i képviselő volt, aki az utolsó pillanatban iktatta bele a javaslatba Caras megyének a Lugoj-i kamarához való csatolását. A javaslatot azután így szavasták meg.

Oprea Ion kamarai elnök s Manuila Camil dr. kamarai főtitkár Bucurestiben jártak, hogy Caras megyének az itteni kamarához való visszacsatolását kiessaközöljék. Az ipariügyi és kereskedelmi minis-

ter azonban nem találta a fővárosban és így nem léphettek vele érintkezésbe. A minisztériumban erre emlékiratot nyújtottak be és előkészítették a talajt a későbbi akció számára. Remélik, hogy kelő felvilágosítás után sikerül az eddigi állapotot helyreállítani és Caras-megye újból visszakerül a timisoara-i kereskedelmi és iparkamarához.

A SORS MOSTOHAGYERMEKE.

Két ur találkozik a korzón.

— Hogy vagy, hogy vagy?

— Nna . . .

— Nem jól? Mi bajod?

— Ugyan kérlek, gondolni se szeretek rá . . .

— Miért, mi történt?

— Képzeld, a múlt héten kihúzták az osztály-sorsjegyet egymillió lelei. Három nappal ezelőtt a nagynénimtől örököltém félmilliót. És azóta semmi. Mintha elvágták volna!

Rendelet az idegen állampolgárok jelentkezési kötelezettségéről

A helybeli munkafelügyelőség közzétette a belügyminiszteriumhoz tartozó központi rendőrigazgatóság idegenellenőrzőosztályának, valamint a munkügyi miniszterium közös rendeletét és végrehajtási utasítását az ezévi idegenellenőrzés végrehajtására vonatkozólag.

A rendelet értelmében

1936. május 15-ig minden Romániában tartózkodó idegen állampolgár köteles jelentkezési kötelezettségének eleget tenni.

Jelentkezni kötelesek a fenti időpontig mindazok az idegen állampolgárok, kiknek tartózkodási engedélye 1936. június 1-én jár le, továbbá mindazon idegen állampolgárok is, kiknek tartózkodási engedélye 1936. október 1-én jár le és addig az időpontig kiállított tartózkodási engedély (autorizatie) felett rendelkeznek. Jelentkezni kötelesek továbbá a fenti időpontig mindazon Romániában tartózkodó idegen állampolgárok, kik ugynevezett Nansen-utlevéllel érkeztek az országba.

Nansen-utlevéllel itt tartózkodó idegen állampolgárok kötelesek jelentkezni tekintet nélkül arra, hogy alkalmazottak, munkaadók, avagy más címen nyertek itt tartózkodási engedélyt.

azonban kötelesek jelentkezni abban az esetben is, ha az országban semmiféle munkát nem vállaltak és tartózkodásuknak csupán átmeneti jellege van.

Azon idegen állampolgárok, kik az országban önálló mesterséget

folytatnak, avagy mint munkaadók szerepelnek, engedélyük meghosszabbítására vonatkozó kérvényükhöz a következő iratokat kötelesek mellékelni: munkavállalási igazolványukat (livretul de exercitiu profesiei) tartózkodási engedélyüket (biletul de libera petrecere), melynek alapján itt tartózkodnak, a kereskedelmi, vagy ipari adó utolsó negyedének lefizetéséről szóló adónyugtájukat, valamint cégüknek az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál történt bejegyzéséről szóló másolatukat, amennyiben ez a bejegyzés a munkakönyvükben nem lenne feltüntetve.

Azon idegen állampolgárok tartózkodási engedélyének meghosszabbítására vonatkozó kérvényét, kik mint

alkalmazottak tartózkodnak az országban,

a munkaadójuk köteles a fenti határidőig a helybeli rendőrség idegenellenőrzőosztályán benyújtani. A munkaadó a kérvényhez a következő mellékleteket köteles csatolni, az alkalmazásában levő idegen állampolgár munkavállalási engedélyét, az idegen állampolgár utolsó adónegyedének kifizetéséről szóló nyugtáját, a pénzügyigazgatóság letétosztályának vevényét, melyben ez igazolja, hogy az alkalmazásában levő idegen állampolgár a pénzügyigazgatóság illetékes letétosztályán lefizette az alkalmazásában levő idegen állampolgárokra nézve kötelező 500-lejes illetéket, végül pedig a kérvényező munkaadó köteles egy táblázatot benyújtani, melyben

köteles feltüntetni, hogy vállalatánál hány román és hány idegen állampolgárt foglalkoztat

és ezek foglalkoztatási minősége hogyan oszlik meg. Az erre vonatkozó nyomtatványt az idegenellenőrzőhivatal bocsátja a munkaadó rendelkezésére.

Azon idegen állampolgárok, kik az ellenőrzés idején

mincsenek alkalmazásban,

önmaguk kötelesek tartózkodási engedélyük meghosszabbítását célzó kérvényüket benyújtani és kérvényükhöz a következő iratokat csatolják: munkavállalási könyvecskéjüket, érvényes tartózkodási engedélyüket, különleges szakképzettségi igazoló képesítő igazolványukat, valamint az utolsó adónegyed kifizetéséről szóló nyugtájukat.

Azon idegen állampolgárok,

kik a fent felsorolt kategóriák egyikébe sem tartoznak,

tartózkodási engedélyük meghosszabbítására vonatkozó kérvényükhöz a következő iratokat kötelesek csatolni: érvényes tartózkodási engedélyüket, az utolsó adónegyed kifizetéséről szóló nyugtájukat,

Ezek a kérvényezők kérvényükben kötelesek feltüntetni: pontos címüket, foglalkozásukat, kötelesek feltüntetni az okokat, melyek arra készítik őket, hogy Romániában tartózkodjanak, egyben kötelesek az egyedül illetékes rendőri, vagy főszolgabírói hivatal által kiadott engedélyükkel bizonyítani, hogy mely év óta tartózkodnak az országban, végül kötelesek megbízhatóan és pontosan kimutatni, hogy miből tartják fenn magukat.

A tartózkodási engedély meghosszabbítására vonatkozó kérvények

legkésőbb május 15-ig

nyújtandók be, még pedig a városokban a rendőrség illetékes idegenellenőrzőosztályán, községekben a főszolgabírói hivataloknál. A kérvényezők irataik átadásakor ideiglenes jellegű tartózkodási engedélyt kapnak, melynek végső határideje augusztus 1., azonban ennek az ideiglenes tartózkodási engedélynek az érvényessége automatikusan akkor jár le, amikor a kérvényező kérvényére a helybenhagyó, vagy elutasító végzést megkapta. A kérvényekre adandó végzéseket a városokban a rendőrség ide-

Mély részvéttől kísérve helyezték örök nyugalomra Szablóczy Jánost, az arad-i Iparosbank főtitkárát

Magasan szárnyaló bucsubeszédekben köszöntek el a dalos-élet halottjától. — Százakra menő tömeg kísérte utolsó útjára a nemesszüti közéleti férfit.

Impozáns külsőségek között, általános mély részvételt kísérve helyezték örök nyugalomra az élete delén tragikus hirtelenséggel elhunyt Szablóczy Jánost, az arad-i Iparos Hitelszövetkezet főtitkárát, a kibén egyben a magyar dalos élet halottját is siratta a város egész társadalma. Szablóczy János szívóssága és életderűje egy egész város társadalma előtt rokonszenvenessé és népszerűvé tette személyét, a dal terén kifejtett érdemei pedig az elismerés értékes kitüntetéseihez ösztökéltek. Több száz főből álló gyászoló gyűlést vette körül a Szablóczy-család háza előtt a Caragiale-utcában felállított ravatalt és mélyen megilletődött hangulatban hangzott fel Passiny Bonaventura dr. minorita-rendfőnök imájának első szava, amit a segédkező papok: Szőcs Didák, Szimann Gedeon, Pongrácz Gellért lelkészek szolozsmái követték. Amikor elhalkultak a latin fohász hus dalmál, Passiny Bonaventura dr. megkapó emlékbeszéde ferkőzött a szívekhez:

— Az utolsó időben szokatlanul gyorsan, egymásután távoznak el körülünk azok, akiket örömmel láttunk, akikkel szívesen szorítottunk kezét és váltottunk szívélyes szót. Meg kell halni mindenkinek és első sorban az öregeknek, de most élete delején lévő tölgybe vágott a halál fejszéje. Elhunyt a vesztéseket jelent a magyarságnak, a hitközségnek, az egyháznak, de talán a Daloskör érzé a legjobban hiányát. Hány kedves órát szerzett 6 magyar népdalaival nekünk és ilyenkor visszavárváztunk a leltint időket. Most mint árvák állunk és várjuk, mikor cseng fel ismét a népdal, szabadon, szárnyalón, ahogy egyszer Te zengted. Űzenünk neked kedves barátunk. Te voltál a dal ápolója, fentartója és ezt nem felejtjük el sohasem.

Czernóczy Mihály, az Iparos Hitelszövetkezet

Költözés miatt

fenyő-, műbutor, tűzifa, kerítésanyag, cserép, stb., ami készletünkben van,

O'csó áron kiadásra kerül

Aufricht fatelep

ARAD,

Calea Victoriei 1-3.

genellenőrzőosztálya, a községekben a főszolgabírói hivatalok juttatják el az érdekeltekhez.

A fenti rendelkezések ellen vétőket a munkavédelmi törvény, a román elem alkalmaztatásáról szóló törvény és az idegenellenőrző törvény megtorló intézkedései értelmében büntetik.

A rendelet végrehajtási utasításának 5-ik pontja megállapítja, hogy

azon idegen állampolgárok kérvényeit, kik a fenti kategóriák egyikébe sem tartoznak, az idegenellenőrző bizottság semmiféle indoklással sem fogadhatja el.

Azon idegen állampolgárok, kiknek tartózkodási engedélye lejárt, vagy akiknek tartózkodási engedélyén mint utolsó határidő 1936. június 1-e van feltüntetve, ugyancsak kötelesek irataikat benyújtani, ezeket az iratokat azonban az idegenellenőrző-bizottság lefoglalja és az iratok volt tulajdonosai ellen megindul a kiutasítási eljárás.

Végül megállapítja a végrehajtási utasítás 5-ik pontjának harmadik bekezdése, hogy azon idegen állampolgárok, kiknek tartózkodási engedélyén az a megjegyzés áll, hogy utolsó tartózkodási engedélyükre szóló meghosszabbításuk az 1936. június 1-jei utáni időpontban jár le, ezen feltüntetett határidő lejártával haladéktalanul kötelesek az országot elhagyni.

igazgatósága részéről idézte Szablóczy János harmincesztendő munkásságát és azt a szolgálatkészséget, segítő kezét, nagyszerű jellemet, amely mindenkori az iparos érdekek védelmében tevékenykedett. Székely Mihály, a hitelszövetkezet tisztviselőkarának nevében bucsuzott Szablóczy Jánostól, a megértő főnöktől, akit munkatársai ragaszkodó szeretettel vettek körül. Nagy Imre az atléták klubjának istenhőzzáját hozta el. Szablóczy János ott volt a klub bölcsőjénél, több, mint három évtizeden át dolgozott egyesülete érdekében, lelkének bohém bája osztatlan népszerűséget jelentett számára, akinek a baráti köre még életében emléket állított, ezt az emléket mindenki a lelkében őrizi. Czédly Károly dr. lírai finomsággal átszőtt beszédében a Katolikus Kör mély fájdalmát emelte ki.

— Felhő került a nap elé, arcunkon megfagyott a vidámság jele, borzongva húzódunk össze, a derűontó sugárzó, amit Szablóczy János árasztott magából, megtört ... — mondotta többek között.

Székely Károly a Katolikus Daloskör mélységes fájdalomának adott kifejezést. Kiűtötte a halál kezéből a karnagyi pálcát — kezdte szavait, majd visszaemlékezett arra az időre, amikor Szablóczy János a vasutasok énekkarát szervezte meg és a versenyegek egész során bizonyította be a dalárda színvonalát. Tizenkét év előtt pedig az itteni Katolikus Daloskört teremtette meg és fejlesztette ki. Megindult beszédének végén fogadalmat tett, hogy azt a munkát, amit Szablóczy abbahagyott, úgy művelik tovább, ahogyan ő tanította.

Majd Krauss Frigyes vezénylete mellett a Katolikus Daloskör gyászdala hangzott fel, a dalárda a Szent Istenünk dallamát intonálta, ezután pedig Kohut Béla irányításában az egyesített helybeli dalárdák éneke következett. A „Mért oly borús?” komor melódija mellett helyezték el a koporót a gyászkosztra, amit elborítottak a koszorúk. A mélyenszított család mögött a gyászoló közönség beláthatatlan tömege következett, az első sorban a katolikus egyházközség előkelő tagjai: Parecz Béla dr., a Magyar Párt elnökével az élén, mellette Székely Lajos dr., Prohászka László dr., Boros Béla dr., Boros Iván haladtak. A rendőrszeker gyászdala mellett vonult a felső temetőbe a gyászmenet. A temetőben az egyházi beszentelés után Pongrácz Gellért lelkész bucsuztatta Szablóczy Jánost és halálát a magyar nótafa letört ágához hasonlította, majd az elhunyt kívánságára még két dal csendült fel: az „Árványhaj” és „Megyen már a hajnalcsillag lefelé”, mindkettőt 6 hangszerrelte dalárdák számára. Ezután Szablóczy János korán elköltözött testét átadták az örök nyugalomnak.

Egy kiváló magyar építész emlékének ünneplése.

Alpár Ignác, a kiváló magyar építész emlékét születésének nyolcvanadik évfordulója alkalmából a Budapesti Építőmesterek Egyesülete nagyszabású ünnepség keretében ülte meg. Délelőtti ünnepélyes felvonulás után a városi Mezőgazdasági Múzeum előtt álló szobrát koszorúzták meg. Alpár legnagyobb mesterműve közudomáslag éppen a városi Vajdahunyadi vár, amelyet Magyarország történelmi becsü épületeiből alkotott. Az egyesület nagytármében folytatódott délután az ünnepség, amelyen több emlékbeszédben méltatták Alpár érdemeit.

MEGINDOKOLTA.

Döög a kávéházban elmeséli, hogy megverte a feleségét.

— Ezt csak helyeselni lehet, — mondja Pöcög.

— Ezt a pimasszsdgot, kiált közbe Kőcsög, — mit ad maga neki igazat? Ismeri az összes körülményeket, ismeri az okokat?

— Azt nem, — feleli nyugodtan Pöcög, — de ismerem a feleségét.

Visszafizeti a várossal szembeni tartozását a salonta-i ipartestület.

Salonta város tanácsulése ismét tárgysorozatába vette az ipartestület másfél millió kölcsön ügyét. Tudniillik az ipartestület a mosi és étterem bérleti összegével akarja rendezni a várossal szemben fennálló tartozását.

Az ipartestület vezetősége becsületbeli kötelességének tekinti az adósság mielőbbi rendezését, annak ellenére, hogy az új ipartörvény, mely kimondta az ipartestületek felszámolását, az ipartestület minden vagyonát a munkakamarának juttatja.

A városi tanács ülésén úgy határozott, hogy egy bizottságot delegál, amelynek az lesz a feladata, hogy az ipartestület bevételi forrásait felülvizsgálja megállapítását a tanácsulés elé hozza, hogy a város vezetősége döntson milyen feltételek mellett fogadja el a városi kölcsön visszafizetésének feltételeit.

KURZGESCHICHTE.

Dame am frühen Abend: — Guten Abend, Herr Simson.

Dieselbe Dame am späten Abend: — Gute Nacht, Erich!

KOMFORTOK.

Blattfuss hásszentelési ünnepélyt tartott és vacsora előtt végignésette vendégeit a gyönyörű lakodson. Valaki megkérdeste tőle:

— Fürdőszoba is van?

— Zólikám, — kiáltott oda Blattfuss a feleségének — van nekünk fürdőszobánk!

Az ipari szakoktatás.

A „Viitorul” írja:

Az új törvények között igen nagy jelentősége van annak, mely az új nemzedék helyes irányítását tűzte ki célul. A kereskedelmi és ipari szakoktatásról szóló törvény ezt szolgálja. A kormány kevés, de jól átgondolt és időzerű törvényt hozott az elmúlt parlamenti ülésszak alatt. Kétségtől az a legidősebb probléma, hogy az egyetemeken felé induló áradatot megállítsa s a különböző állásokra pályázók számát apassza annyival inkább, mert a mai költségvetési keretek között szó sem lehet új állások teremtéséről. Ezért történt, hogy a kereskedelmi és ipari szakoktatásról szóló törvényt minden párt elfogadta. Nemcsak az ifjúság irányításáról, de nemzeti érdekről is van szó gazdasági életünk nacionalizálásában. Angheliescu közoktatásügyi miniszter helyesen állapította meg a parlamentben: nem lehetünk addig urak az országban, míg a kereskedelem és ipar román kézbe nem jutottak. Főleg a csatolt területen érzik ennek igazságát. Nem teoretikus tudományok tanítása lebegett szemünk előtt, de az, hogy a mindennapi praktikus életre neveljük ifjainkat s hivatásos kereskedőket és iparosokat faragjunk belőlük. Az ifjak segélyt kapnak kölcsön formájában s ezt visszafizetik idővel, hogy más is élvezze az alapokat. Irányító tanácsokat állítanak fel a törvény helyes alkalmazásának ellenőrzésére, így új korszak veszi kezdetét a kereskedelem és ipar nacionalizálásában.

Négy megye tartozik majd az ujonnan megalakuló oradeai munkakamarához

Két hónapon belül megtartják a kamarai választásokat.

Az oradeai munkakamara megszervezése, illetőleg az interimár bizottság kinevezése már csak napok kérdése. Az elnöki tisztságot Muth Iuliu és Samarineanu Mihail küzdenek. Muth Iuliu hivatalosan jelölte a bihormegyei prefektura, Samarineanu Mihainak pedig a munkügyi miniszteriumban vannak befolyásos összeköttetései.

A prefektura, valamint a román iparosok és munkások részéről kinevezésre előterjesztett lista a következő:

A munkakamara elnöke: Muth Iuliu. Az iparos szekció tagjai: Moga Matel katonai ezredő, Balogh Lajos és Zagyi Mihály. A munkásszekció elnöke: Chris Pétes, tagjai Pop Alexandru és Pop Ioan (itt

tehát nincs kisebbségi tag). A kereskedelmi tisztviselők az alkalmazottak elnöke Hent Lardovic, tagok Vasile Clonda és Keszenbaum Márkus.

Bucurestli jelentés szerint egyébként Nistor munkügyi miniszter elnöksége alatt a munkügyi inspektorok és a munkakamarák elnökei értekezletet tartottak. Az értekezlet során Nistor munkügyi miniszter hivatalosan is bejelentette, hogy Oradeán önálló munkakamara létesül, miután az a város fontos kereskedelmi és ipari gócpont. A miniszter kijelentette, hogy a munkakamarai választásokat két hónapon belül, októbertől meg kell tartani.

Az oradeai munkakamara körzetéhez fognak tartozni Saturnare, Salaj és Maramures megyék is.

Magyarországon most döntenek az iparosok nyugdíjügyében

Hogyan biztosítják külföldön az iparosokat késő öregségükre. Angliában nincs öregkori nyomor.

Az iparosság agkori nyugdíjproblémája Románia egyik égetően aktuális kérdése. Sajnos a kézműiparosság sorában igen sokan vannak olyanok, akik hosszú, becsületos munkával eltöltött, munkás élet után nyomoruságos öregségnek néznek a szemébe. Mint ismeretes

Angliában általános agkori nyugdíjat kap társadalmi és vagyoni helyzetére való tekintet nélkül minden nő, vagy férfi, aki 65-ik életévét betöltötte.

Ugyanakkor törvényesítették a rendszeres özevgyi és árvasegély kiutalását is. Az erre vonatkozó törvényt 1926-ben léptették életbe azsal, hogy a hozzájárulási összegeket 10 évenként állapítják meg. Az első 10 év után az idén került sor az újabb megállapításra. Eszerint, ha az illető biztosított munkás, akkor az új, 2 pennivel felemelt díj többletét felesében a munkaadó fizeti.

A hozzájárulás a következőképen oszlik meg:

Férfimunkás havi 20 pennyt fizet, ebből a munkást 10 penny, a munkaadót ugyanennyi terheli.

Nőknél a hozzájárulás havi 14 penny, amiből a munkás 7 pennyt, munkaadója ugyanennyit fizet.

Magyarországon most döntenek az iparosok nyugdíjügyében.

A múlt évben Nyiregyházaán tartott országos magyar iparoskongresszuson az a vélemény alakult ki, hogy az iparosok részére a kormány vessese be a kötelező agkori nyugdíj intézményt.

A kérdést a kormány az iparosok kezébe tette le döntés végett. Felhívta az összes ipartestületeket, hogy a tagok részvételével tartsanak névsezerinti szavazást a kötelező iparosnyugdíj intézmény ügyében. Ha a többség mellett lesz és elvben hajlandó a terheket vállalni: a kormány azonnal életbe lépteti. Az iparos nyugdíjintézmény rokkantság, agkor esetére, továbbá az özevgyek és árvák megsegítésére fog kiterjedni.

Vajjon nem lehetne-e a romániai kézműiparoságot is hasonlóképpen megszavaztatni, hogy végre késői vénségükről, a szűkség napjairól gondoskodás történjék.

Vasut, szállítás, fuvarozás

A vasut is felügyel a fogyasztási adók lefizetésére. A gyajuszóvet és vásárárukra legutóbb behozott fogyasztási adóval kapcsolatban a vasutigazgatóság a múlt héten rendeletet adott ki, mely szerint ezek a fogyasztási adó alá eső áruk a jövőben a vasuton csakis abban az esetben szállíthatók, ha a pénzügyi hatóságok által kiállított forgalmi bárcákkal vannak ellátva.

A személyvonatokon is lehet árut szállítani. A vasutigazgatóság úgy intézkedett, hogy ezentul a személyvonatokhoz is csatoljanak áruszállításra szolgáló teljes vagonokat. Ennek azonban csak akkor van helye, ha em a súlytöbbletet a vasut elhírja és semmi féle késedelem nem származik a teherkocsik hozzácsatolásából vagy lecsatolásából. Ilyen esetben azonban a teherszállítmányokért a helyi áruszállítási tarifa ötven százalékkal drágább. A vasutnak ezt a rendelkezését megkapták az összes alárendelt hatóságok.

Returjegyeket ad ki a vasut. Május 1-től kezdődőleg a vasuti jegypénztárak minden kocsiosztályra szóló returjegy adnak ki hétköznapiakra is. A kartonból készült jegy egyik oldalára lesz nyomva az indulási állomás neve, a másik oldalán pedig több egyforma távolságra fekvő állomás. A jegy kiadásánál a jegypénztáros tentával vagy tentaceruzával áthúzza a jegyen feltüntetett állomásokat, csupán azt hagyja meg, amelyre a jegy váltva lett.

Nem kell bélyeg a tolatási illetékről szóló nyugtakra. A CFR vezérigazgatósága úgy intézkedett,

hogy a tolatási illetékek lefizetését igazoló nyugtakra sem okmány-, sem repülőbélyeget ragasztani nem kell. A tolatási illeték ugyanis tarifális bevételeknek tekintendő s így nem a rendkívüli jövedelmi alapot szolgálja.

HELYTELEN VALOOK.

Marmeládhoz, a nagy rabihos egy napon kisírt arccal állított be egy többgyermekes családanya.

— Nagy bajban vagyok, — sokogta kétségbeesetten — férjem 15 évi házasság után válni akar tőlem.

— Miért? — kérdezte marmelád.

— Azt mondja, hogy csak az első évben voltam szép, azóta minden évben rosszabb vagyok.

— Hazudik a csibész, — csapott az asztalra Marmelád, — én ismerem magát gyerekkora óta. Maga sohase volt szép.

HAZASSÁG KIZÁRVA.

Kapor sokdíg udvarolt a szegény Kohn-lánynak. Teltek-múltak a hónapok, de Kapor nem nyilatkozott, ellenben a rokonság és a szomszédság sutlogni kezdett.

Végre egy szép napon Kohn nekidurkálta magát, félrethvta Kapor urat és így szólt hozzá:

— Kapor ur, én már hónapok óta udvarol a leányomnak. Legyen szives nyilatkozni: feleségül kívánja-e venni, vagy mi...?

— Vagy mi, — felelte Kapor háiborsongató nyugalommal.

Jogesetek a kisipar köréből

A sofőr munkás és nem magántisztviselő.

Az arad-i törvényszék 2002/1935 szám alatt hozott elvi döntése.

Egy sofőr keresetet indított egy Arad-i nagyvállalat ellen, amelynek hosszabb ideig volt szolgáltatásban. Keresetében előadta, hogy neki még 3650 lei jár, tekintettel arra, hogy őt az eltöltött szolgálati idő után egy havi felmondás illeti meg. Ezt a keresetet az elsőfokú munkabíró elutasította és az ítélet indokolásában kimondta, hogy a sofőr csak munkás és miután nem végzett szellemi munkát a munkaadó részére, tehát részére nem egy havi felmondás jár az eltöltött szolgálati idő után, hanem csak tizennégy nap.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes felülvizsgálatot kért az Arad-i törvényszéknél.

A törvényszék azonban elutasította a felülvizsgálati kérelmet és nemcsak megerősítette az elsőfokú ítéletet, hanem azt a következő módon egészítette:

A sofőr testi és nem szellemi munkát végez. Tény, hogy a fizikai munka elvégzéséhez — az autó vezetéséhez — külön képzettséggel kell bírnia, de az előképzettségnek ez a követelménye más, gépek mellett dolgozó munkásoknál is fennáll, mert hiszen az előképzettség nélkül ezek a munkások nem is üzhethetnek mesterségüket. Az tény, hogy a sofőrnek tudnia kell a közlekedési szabályokat és az uttörvényre vonatkozó rendelkezéseit, még nem teszi munkáját szellemi munkává, mert hiszen ezeket a rendelkezéseket tudniuk kell a kocsisoknak, a fuvarosoknak, valamint a biciklistáknak is, akiket még ezeknek a szabályoknak tudása nem avat szellemi munkásokká.

Ilyen körülmények között tehát helyes volt az elsőfokú bíróság álláspontja és mivel szellemi munka esete nem forog fenn, a sofőrnek csak 14 napi felmondásra volt joga. Erre az időre pedig követelése már kielégítést nyert és ezért a további összegek irányában benyújtott kereset alaptalan.

Csak a társadalombiztosító hatósággal előtt használt jogorvoslatok bélyegmentesek.

A társadalombiztosításról szóló törvény rendelkezései értelmében a törvény által megnevezett hatósági személyek intézkedései ellen a törvényben megjelölt módokon van védekezésnek helye. A törvény rendelkezései szerint az itt megnevezett fórumokhoz benyújtott iratok nem bélyegkötelesek.

Ennek alapján az elsőfokú illetékes bizottsághoz beadott kontesztációk, valamint a központi felbontási bizottsághoz beadott felebvezési iratok is bélyegmentesek.

A semmitőszék azonban elvileg kimondta, hogy a felülvizsgálat törvényes jog és így a másodfokú határozatok ellen még a legfelsőbb bírósághoz lehet felfolyamodni. Az erre vonatkozó döntvényt annak idején közöltük „Az Iparos”-ban.

Ilyen jogorvoslat került a semmitőszékhez, ahol a felülvizsgálattal elő fél a társadalombiztosító törvény rendelkezéseire hivatkozva a felfolyamodást nem akarta felülbélyegezni, mert a társadalombiztosító törvény rendelkezései szerint a törvény alapján érvényesített jogorvoslatok bélyegmentesek. A semmitőszék azonban kimondta, hogy ez csak az említett törvény alapján alakult fórumok előtti eljárásra vonatkozik. A semmitőszékhez intézhető felfolyamodás az alkotmánytörvény alapján lehetséges, így tehát, mivel az ügyet nem a társadalombiztosító törvény által létesített fórum előtt tárgyalják, a felülvizsgálati kérelem bélyegét le kell róni.

A munkaképtelenségi segély az esetben is kifizethető, ha betegsegély járna a sérültnek.

A társadalombiztosító körrendeletet adott ki, amelynek értelmében a munkaképtelenségi segély megadásának akkor is helye van, ha a balesetből kifolyólag megsérült biztosított állapotából már a betegsegélyezés időtartama alatt még lehet állapítani, hogy munkaképtelensége nem időleges, átmeneti állapot. Ebben az esetben tehát nem kell bevárni a huszonhat hetes betegsegélyezési idő lejártát.

A huszonhat heti betegsegélyezési összeg azt je-

Az egész országban jóval gyengébb építkezési szezonra számítanak a vállalkozók az idén, mint amilyen a múlt évben volt

A megnövekedett közterhek, a tőkehiány gátolják az építkezési szezon fejlődését. Csak Brasovban várható kedvezőbb építkezési szezon.

A múlt évi építkezési szezon, amint ismeretes, kedvező eredménnyel zárult. Az építőipar azt remélte, hogy az ezévi építkezési szezon is hasonló eredményeket fog felmutatni. A szezon megkezdése előtt általános volt az érdeklődés. Ennek ellenére ezévi megkezdéskor sem fejlődött ki az építkezési szezon olyan arányokban, mint a múlt évben.

Hogy ezévi az építkezési szezon sokkal kedvezőtlenebb előjelek között indul meg, az több okra vezethető vissza.

Nagymértékben megnövekedtek a közterhek.

Az építkezési szezon kedvező kialakulásának egyik legjelentősebb akadály a közterhek növekedése. Az életbeléptetett különböző újabb illetékek és adók lényegesen megdrágították az építkezési anyagokat.

Drágító tényezőként lépett fel az építkezési szabályok szigorítása. A városokban ugyanis az újabb építkezési szabályok szerint, minden olyan épület, amely 70 négyzetméternél nagyobb területen épül fel (így tehát a földszintes ház és villa is), bombabiztos vasbeton pincével látnak el. A több, mint tíz lakásból álló házakat gázbiztos pincével is el kell látni. Ennél súlyosabb és drágítóbb hatású az a rendelkezés, amely szerint a belvárosi házaknál a telek 40 százaléka, villalaksoknál pedig 60 százaléka tartandó fenn udvar, illetőleg kert céljaira. A falaknak szabadon kell állaniuk, világító udvarok nem építhetők.

Kedvezőtlenül hat az építkezési szezonra a belpolitikai helyzet bizonytalansága is, amelynek következtében igen sok tőke tartózkodik a befektetésről.

Az építkezéseknek egyik legnagyobb akadály

AFORIZMÁK.

A pénznek nincs szaga? Még illata is van.

Az építkezést megfagyott zene? Az is, de viszont néha üzleti spekuláció.

Minden ember bolond, de magához való esze mindenkinek van.

Csak a szegény embernek van szíve. Ezt a gazdagok találták ki alibinek.

A milliomos sem eszik két rostélyost? Dehogy nem.

BEDINGT.

— Ist Ihr Mann immer noch Abstinenzler?

— Nein, er hat jetzt wieder eine Stellung.

azonban az új házak adómentességének teljes megszüntetése.

Az építőanyagok drágulása.

Az építőanyagok, amint már fentebb is jeleztük, a közterhek növekedése következtében nagymértékben megdrágultak.

Csak az építőanyagok drágulása kb. 15 százalékkal növeli az építkezési költségeket,

amit súlyosbítanak az újabb építkezési szabályokkal járó költségek is.

Egyes építőanyagokban a drágulás eléri a 25 százalékot, sőt az 50 százalékot is. Így például

a téglák ára amely tavalyelőtt 5 szszel még 900 lei volt és a múlt évben 1000 lei, ez évben 1250—1500 leire emelkedett fel, ami 25—50 százalékos drágulást jelent.

Nagy a tőkehiány.

Úgy 1934-ben, mint 1935-ben a kedvező építkezési szezon annak volt köszönhető, hogy a magántőke, illetőleg a bankokból kivont tőke az ingatlanokban keresett elhelyezkedést. Ma már azonban a magántőke számára, éppen a fenti okok miatt nem rentábilis az építkezés. A banktőke már évek óta nem folyósít hosszulejáratú kölcsönöket. Egyes bankok a múlt évben és ez évben is kisebb érdeklődést mutatnak az építkezés finanszírozása iránt és hajlandók az ingatlan értékének 20—25 százalékáig elősúlyi kölcsönt nyújtani, azonban a maximális lejárat két-három év, ami majdnem teljesen illuzórikussá teszi az ilyen bankkölcsönök igénybe vételét a közép- és kisjövendelmű, építkezni szándékozó számára.

Az építkezési szezon kilátásai.

Ilyen körülmények között, Bucuresti és Brasov kivételével, az egész országban jóval gyengébb építkezési szezonra számítanak ez évben, mint a múlt évben. Így például Clujon eddig 30 százalékkal kevesebb építkezési engedélyt kértek, mint a múlt év hasonló időszakában.

Bucurestiben az építkezési szezon gerincét ez évben az egyes minisztériumok, a CFR és a CAM építkezései fogják képezni. A magánépítkezések kisebb méretűek lesznek.

Brasovban az I. A. R. építkezései, az Astra és az Unio vasgőzvár áthelyezésével kapcsolatban építkezések és a több ezer munkás elhelyezéséhez szükséges lakások felépítése igen kedvező építési konjunktúrát teremtett. Ehhez járul még az is, hogy Brasov, mint üdülőhely évről-évre látogatottabb lesz, ami a villák és szállodák építését mozditja elő. Jelentősebb szállodaépítkezést bonyolít le ez évben a Korona Szálló, amely nyolcvan szobás új szállodát épített a legmodernebb felszereléssel.

EDMUND MOLNÁR

birou comercial tehnic. — Technisches Handelsbüro
ARAD. Str. Alexandri No. 8

Fémipari gépek:

Excenter prések, furógépek, köszörű állványok, autogén hegesztők, elektromos ponthegesztők, karbid forrasztógépek, satuk.

lenti, hogy a beteg vagy pedig balesetet szenvedett biztosított azért veheti igénybe ezt a segélyt, mert betegsége hosszas ugyan, de egészségi állapota helyreállítható. Ha tehát már előbb nyilvánvaló, hogy huszonhat hét leteltével sem áll be javulás, akkor semmi

akadály sincs annak, hogy a betegsegély helyett munkaképtelenség esetére járó nyugdíjat állapítson meg a társadalombiztosító. A nyugdíjat egyébként amugy is ellenőrzi később a felülvizsgálati bizottság.

Közl.: Kele Sándor, dr. ügyvéd, Arad

Pénzes társ kerestetik

kisebb, gépi berendezéssel is bíró
**elektrotechnikai
vállalkozáshoz,**
amely főleg rádióalkatrészek előállításával
foglalkozik. Hangszóró-készítésben
speciálista. — Ajánlatokat
„ORADEA 50.000” jellegre „Az Iparos” kiadó
hivatala, Arad, továbbítja.

— A nyersbőrök forgalmi adójának új beosztása. A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett a helyi pénzügyigazgatóságokhoz, amelynek felhívja figyelmét, hogy a nyersbőrök forgalmi adó beosztását újból rendezte. A rendelet előírja, hogy az április elsején kihirdetett forgalmi adó törvény értelmében háromszázalékos forgalmi adó alá esnek a következő bőrűk: bivaly, ökör, tehén, borjú, juh, bárány, kecske, gida, ló és disznóbőrök, szőrrel, vagy anélkül, nyers állapotban, szóva, szárítva, vagy csáválva, de kivételt képeznek a prémőr készítésére alkalmas bőrök. A forgalmi adó fizetése alól mentesülnek: prémőrnek való juh, bárány, kos, kecske, gida, szarvas, és és kutyabőr kikészítetlen állapotban. Ha szőrme van a bőrökön, forgalmi adó alá esnek. A rendelet pontosan körvonala az, a mód, ahogyan a forgalmi adót meg kell állapítani. A vágóhidról kijövő árusoknál a következő eljárást kell követni: A mészárosokat mentesíteni kell az adó alól, hogy minden egyes állatra vonatkozóan külön regisztrált vezessenek, de mérlegelés után kell megállapítani minden darab állatbőr súlyának középértékét. Szakértők bevonásával pontosan meg kell állapítani, hogy milyen középérték adják el a különböző fajta állatbőröket. Az így megállapított középérték után kell kivetni a három százalékos forgalmi adót. Ezen az alapon tehát a jövőben minden mészáros köteles lesz a vágóhidról kihozott levágott állatok után az állatok számának megfelelően forgalmi adó fizetni, amelyet a vágóhídi könyvek alapján hajtanak be.

JAVULAS UTJÁN.

Az orvos találkozik az utcán a kis Mórickával és megkérdi:

- Na, hogy van az apád?
- Már jobban van, — mondja Móricka.
- Miből gondoltod, hogy jobban van?
- Abból, hogy ma reggel engem csúnyán megpofosott. De azért egészen jól még nem lehet, mert a mamával még nem mert kikezdeni.

Új furnírgyár.

Plaofurn S. A. cég alatt Bucurestiben 1 millió lei részvénytőkével részvénytársaság alakult furnir és falemez gyártására. A vállalat fő részvényesei Ionel Lazareanu, Filip Grupper és Ludovic Fischmann egyenként 200.000 lei tőkével.

**Hajmosó
„hajszáritó”
készülékek
és más
fodrászati
cikkek
eladás, szakszerűen**

Köszeghy Sándor Fia

**Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengi-ház.**

A felhatalmazási törvény alapján a pénzügyminisztérium ismét bevezeti a közbeeső termékek forgalmi adóját

Megszorítja a forgalmi adómentességet a pénzügyminisztérium és megkönnyíti az italmérési engedélyek kiadását.

A kormány, amint ismeretes, a legutóbbi ülésszakban felhatalmazást kapott, hogy törvényerejű királyi rendeletek útján a szükséges intézkedéseket megtehesse egyrészt a költségvetés, másrészt a külkereskedelmi és fizetési mérleg egyensúlyának biztosítása céljából. Amint értesülünk, a pénzügyminisztérium rövidesen élni fog ezzel a felhatalmazással és különböző intézkedéseket fog tenni az állami bevételek fokozása érdekében.

Hír szerint ismét bevezeti a pénzügyminisztérium a közbeeső termékek forgalmi adóját, amelyet két évvel ezelőtt töröltek el. A közbeeső termékek megadózása után a pénzügyminisztérium kb. 100 millió leles bevételi többletet akar elérni.

Ugyancsak az állami bevételek növelését célozza a szeszmonopóltörvény tervezett módosítása. A pénzügyminisztérium ugyanis meg akarja könnyíteni az italmérési engedélyek kiadását, ami által a szeszmonopól, illetőleg az állam bevételei jelentősen növekednek.

A felhatalmazási törvény alapján akar rendeletet kiadni a pénzügyminisztérium

a kisiparosok és kézművesek forgalmi adómentességének megszorítására is.

A rendeletben pontosan szabályozni fogják, hogy milyen kisiparos vagy kézműves részesülhet forgalmi adómentességben. Ezt a tervezett rendeletet a pénzügyminisztérium azzal indokolja, hogy igen sok iparvállalat vette igénybe a forgalmi adómentességet a forgalmi adótörvény hiányos intézkedései következtében.

Gyökeres változást tervez a felhatalmazási törvény alapján a pénzügyminisztérium, illetőleg a kereskedelmi és iparügyi minisztérium a külkereskedelmi rendszer terén is. Az új külkereskedelmi rendszer irányelveire vonatkozólag még nem került semmi nyilvánosságra. Illetékes körök azt hangoztatják, hogy a rendszerváltozás tekintetbe fogja venni egyrészt a világkereskedelem jelenlegi helyzetét, másrészt az importörkereskedelem és ipar érdekeit is.

Két hónappal meghosszabbította a kereskedelmi és iparügyi minisztérium a Centrala Cooperativă de Import și Export kompenzációs exportengedélyét

A Centrala Cooperativa de Import și Export engedélyt kapott 250 millió lei értékű kompenzációs export lebonyolítására. A kompenzációs engedélyt a kereskedelmi és iparügyi minisztérium április 18-án hozta nyilvánosságra, jölehet az engedélyt még a múlt év december 12-én kiadták. Az engedély értelmében a kompenzációs exportot a Centrala Cooperativa de Import și Exportnak 1938. május 12-ig, vagyis öt hónap alatt kellett volna lebonyolítania, azonban a kereskedelmi és iparügyi minisztérium az engedély érvényét július 12-ig meghosszabbította.

Az engedély értelmében a Centrala Cooperativa de Import și Export 250 millió lei értékig árut

exportálhat az A. listáról, ezenkívül pedig egyéb árut is, a petróleumtermékek kivételével. Ha a Centrala Cooperativa de Export si Import csak az A. listáról exportál árut, az esetben csak 10 százalékot kell devizában beszolgáltatnia a Banca Nationalának, ellenkező esetben a devizabeszolgáltatási kötelezettség 30 százalék. Az export értékéből 5 százalékot régi kereskedelmi adósságok törlesztésére kell fordítani, a többi fennmaradó rész erejéig kvótán kívül bármilyen áru importálható bármilyen államból a Centrala Cooperativa de Import și Export, vagy pedig tisztefelei nevére.

Részletfizetésre építik a családi és kerti házakat Angliában

Bealkonyodott a „bérkaszánya” rendszernek. — A jövő a családi házaké, vagy a modern blokkházaké.

A „Notes Periodiques” az Építészeti és Közmunka Nemzetközi Szövetség organumának közlése szerint Németországban negyvenháromezer háztulajdonosnak mintegy 13 és fél millió régi és 8 milliót kitevő újabb keletkezésű háza van.

A háború előtt épített épületek, házak értéke az eredeti 120 milliárd márkáról a házak értékében beállott oszloknak folytán 40 milliárdra, azaz alig egy harmadára esett.

Az ingatlanok elértéktelenedése és adósságba való fulladásából a háború utáni idők elszegényítő tendenciája látezik, de nem csak ez a jellemzőkép. A számadatokból a háztulajdonosok kis száma is ki-világlik a házak általános számához viszonyítva. E statisztika szerint több, mint négy ház jut egy tulajdonosra. Ha elgondoljuk, hogy az ingatlanok között igen sok nagyvárosi bérház is van, akkor tisztán láthatjuk a tulajdoneloszlás egészségtelen voltát.

Bucuresti most folyó hatalmas arányú építései annyiban egészségesnek tekinthetők, hogy a blokkházak tizemeletei mind külön, egyéni tulajdonban lévő magánlakásokat tartalmaznak. Ezek a házak modernnek, hygiénikus kivitelűek,

hiába sújtják adóval és hasztalan vonták meg az adókedvezményt, szívesen fizet mindenki több bért, mint az ódi házakban, amelyek nedvesek, egészségtelenek. A Bucuresti-i régi házak tulajdonosainak az igyekezete kárba veszett: az új házak adómentességének megvonatása által nem sikerült az építkezést megállítani.

Budapest egy millió lakosa közül mindössze 15 és félezer a telek és háztulajdonos, ami élen mutatja az egészségtelen tulajdonmegoszlást. Pest környékén egyébként tervbe van véve a Társadalom biztosítótól kölcsönveendő tőkéből egy millió pengővel családi munkásházak építése.

Legegészségesebb a háztulajdon megoszlása Angliában, ahol ugyyszólván minden család külön házában lakik. Nincs „bérkaszánya” rendszer és a családi házak részletre való építése és a közlekedő eszközök állandó javítása következtében London környéke a tengerig terjed.

Mind újabb és újabb területeket foglalnak el magán családi kertes házak építésére, amelyre az állam 90 százalékig terjedő kölcsönt ad előnyös kamatteltétellel.

A tudás hatalma

Mi a különbség egy ipariskolát végzett csizmadia és egy műhelyben kiképzett csizmadia segéd között? — teszi fel a kérdést a fa- és fémipariskolák végzett növendékeinek lapjában az egyik cikkíró. Mik az előnyei az egyiknek a másikkal szemben és mennyivel jobb az egyik társadalmi helyzete, mint a másiké?

A kérdés nagyon különösnek tűnik. Ha a cikk alaposabb előképzettséget, nagyobb gyakorlatot, megfelelőbb műhelyeket és kiválóbb tanárokat sürgetne — ezt megérténénk. De, hogy ne lássa a különbséget az egyszerű iparos és az iskolát végzett, kulturált, művelt iparos között vagy pedig, hogy fölöslegesnek minősítse a tanulást, mert jelenleg úgy a tanult, mint a kevésbé képzett iparos társadalmi helyzetét egyformának látja, teljesen összeegyeztethetetlen az idő szellemével.

Mindenek előtt a műveltséget sohasem azért terjesztették, hogy azonnali hasznót nyújtson valamilyen foglalkozási ág, mesterség gyakorlásánál. A kultúra megnyitja az agyat és általában megértőbbé, fogékonyabbá teszi az embert. És megelégedetté teszi magát szemben is, mert módot ad neki arra, hogy többet lásson, olvasson és tudjon, mint egy kézműves, műveletlen ember. De az egyszerű iparosnak is nagy és sok haszna van a művelődésből, mert ki szélesíti látókörét, fejleszti intelligenciáját és minőséget ad munkájának. Egy művelt szabó vagy cipész hamarabb megérti majd az új divatokat és modelleket és minden bizonnyal jobban is foglalkozni kezdi, egyben pedig emelik szakmájuk és ezzel az országbeli hasonló szakmák színvonalát.

Egy példát kívánunk megemlíteni:

Az elmúlt napokban meglátogattam Sighisoarát, ezt a régi század várost, ahol még ma is látni a szűcsök, mészárosok és csizmadiak céhének tornyait. Csodálkozva tudtam meg, hogy a gyönyörű szép falifestmények a céhek házaiban egy egyszerű fűszerkeskedő munkájának eredményei. A festmények több történelmi személyiséget és jelenetet elevenítenek meg és ezekből ítélve azt gondoltam, hogy alkotójuk legalább is akadémiai tanár. Valószínűnek tartom, hogy ez a század ember saját szakmájába is ilyen alkotó szellemet vitt be, azt az alkotó szellemet, amelyre ma az egész világnak és természetesen országunknak is szüksége van. Vajon szükséges-e még, hogy utaljunk arra a különbségre, amely között és kortársai között fennállott, arra a különbségre, amely neki számos előnyt biztosított?

Nem, mert hiszen 1938-ot írunk

P. C.

Forgalmi bélyeget kell leróni a vasuton szállított áruk után

Kezdjük saját bőrünkön érezni, hogy az illetékes kivételekben megnyilvánuló leleményesség szinte zűrzavaros rekordok felállítására képes. Ma már alig van a gazdasági, sőt az egyszerű közigazgatási életnek egyetlen nyitvánnya, melyben ne találkoznánk az illetékes körülményes lerovásainak éppen nem könnyedén viselhető teherével. A legújabb illetékek: az áruszállítványok utadója.

Mint a fővárosból jelentik, a vasut vezérigazgatósága az utak modernizálásáról szóló törvény értelmében körrendeletben értesítette az érdekelteket a törvény által megállapított taxákról. Ezek a következők:

Minden tonna, vagy tonnátörődék után 5 lei, azon áruknál, amelyeket a CFR vasutállomásain

raknak be vagy vonalain szállítanak, vagy pedig az állami petróleumvezetéseken továbbítanak. A román kikötőkben berakott áruk után hasonlóképpen 5 leies taxát állapítanak meg tonnánként vagy tonnátörödeként. Kivételes 2 lei 50 bani taxát számítnak fel a következő árucikkeknél: töltéscső, mész, kő, kavics, kerámia, fahulladék és fűrészpor. A taxákat a fuvarlevélbe foglalt súlyok szerint állapítják meg és azokat egyszerre kell leróni a feladás alkalmával a többi vasuti díjak kifizetésével, illetve az átvételénél, ha a szállítvány hitelezve volt.

Az állomások már követelik ezeket az ugynevezett forgalmi bélyegeket és csak a kellően felbélyegzett árukat veszik fel szállításra.

Árumintavásárt rendez augusztusban Clujon a kereskedelmi és iparkamara

Az UGIR Clujon tartotta meg nagyfontosságú ülését, amelyen a külkereskedelmi helyzettel és a devizakihágások amnesztiajával foglalkoztak.

A gyűlést Besa Ernő, a Sodronyipar R.-T. igazgatójának bevezetőbeszéde nyitotta meg. Utána megállapították, hogy a deviza-amnesztia helyes módon és törvényes keretek között oldotta meg azt az áldatlan helyzetet, amely azelőtt törvénybe ütköző módon fennállott. A további megbeszélés során foglalkoztak a negyedévi importengedélyek ügyével. A felhatalmazások hangsúlyozták, hogy a vállalatok a közbeneső ünnepek miatt április harmincadikáig nem késhetnek el az importkérések igazolásával. Eppen

ezért kéri fogják az illetékes minisztériumot, hogy május 15-ig hosszabbítsák meg a benyújtás határidejét.

Az UGIR ezenkívül megvitatta a cluji kereskedelmi és iparkamara által rendezendő mintavásár ügyét. Ismeretes, hogy az iparkamara egy nagyszabású árumintavásárt tervez, melyen az ország valamennyi nagyvállalata és gyára képviselve lesz. A nagyszabású tervezett mintavásár keretében fogják bemutatni az ország áruit és terményeit. A gyáriparos szövetség ülésén most úgy határoztak, hogy az augusztus hónapban megrendezendő mintavásáron a cluji iparkamara minden tagja részvesz.

APA ES FIA.

— Hogy van az, hogy olyan sok bácsinak kopasz a feje? A kalap teszi?

— Igen fiam, a feleségük kalapja.

HAT PERSZE.

Férj: Mások, ha valami hibát követnek el, akkor legalább utólag belátják.

Nő: Csak úgy én sohasem hibázom...

AGENOR, ACH...

Egyetemű hallgató korában Agenor gróf egyik nap kétségbeesve panaszkodott a barátjának:

— Rémes dolog történt velem, kéhlek, elvesztetem az indezemet.

— Ez olyan rémes? — csodálkozott a barát.

— De mennyire rémes, kéhlek; most nem tudom, hogy orvosnak készülök-e vagy ügyvédnek...?!

Munkácsy Mihály tanoncévei

Az új iparoktatási törvény, mint ismeretes, teljesen új, modern alapokra fekteti az iparos tanoncoktatást. Ebből az alkalomból érdemesnek találjuk leközölni a kiváló magyar festőművész, MUNKÁCSY Mihály életrajzának a festő gyulai tanoncéveiről szóló részét. Munkácsy ugyanis asztalosinas volt ifjúkorában.

Alig virradt, én már talpon voltam.

A többiek még jóízűen aludtak. Végre, nagy sokára, előkászálódott a szolgáló a konyhából s hangosan elordította:

— Chlapci horka!

Ez a két szó maradt meg hiven az emlékezetemben, úgy tudom azt jelentis:

Keljetek gyerekek!

Öt óra volt.

Hamarosan fölkelhöltek valamennyien, ásitozva, álmosan, ki-ki összeszedte ágyneműjét, s behordta a hálószobába, abba a kuckóba, amiről csakhamar lesz szerencsém többet is mondani.

Az első gyalucsapásra boldogan vettem lélegzetet. A műhelyben ki-ki munkához látott, s én gyönyörűséggel faragtam a szegeket, mintha mennyi remekművet teremtettem volna.

Lángi uralom hét óra után vonult be köznök. Szókása szerint csipőre tett kézzel, kidüllesztett haszal megállt a műhely közepén és körültekintett méltóságosan.

Megelégedését fejezte ki szegeim fölött, de azonnal egyéb munkát bízott rám. A sarokba vezetett. Ott nagy négyszögletes márványlap állott az asztalon. Levett a polcról egy papiros zacskót és

tartalmát elem öntötte a márványlapra. Festékpör volt. Olajat is öntött közéje, s megmutatta, hogy kell törni a festéket. Azután rámbizta, csináljam. Eleinte nagyon tetszett nekem ez a foglalatosság, pedig ez lett később legkegyetlenebb szenvedéseim egyike. Alig telt bele félóra, fulig zöld lettem, a műhely nem kis gyönyörűségére. A festék folyton le akart csurrani a márványlapról, s én kézzel-lábbal iparkodtam visszaterelni a közepre. A legények meg közben hol ide, hol oda küldöztek, szívesen engedelmkedtem azonban nekik, mert ez legalább némi változatosságot szerzett, s néhány percre abba hagyhattam, az én szennyese, egyhangú munkámat. Egész estig egyebet sem tettem, folyton festéket törtem. Azt törtem másnap is, azt harmadnap is. Lassankint jól belétanultam, s már úgy együvé tudtam terelni a márványlap közepére az egész masszát, hogy nem csurran le. De mind kevésbé és kevésbé tudtam túrtörtetni magamat amiatt, hogy én egész istenáldott nap csak ott ácsorogjak, s azt az utálatos pépet keverjem, mialatt a többiek vígan gyalultak. Néhány nap múlva már nem bírtam tovább és sirva fakadtam.

A májszter rám támadt, mérgesen:

— Hát téged mi a fene lelt?

— En nem akarok több festéket törni — szoltam zokogva.

Egy gyors nyaklevessel elvégezte rajtam Lángi uralom a hagyományos májszteri keresztelést.

— Nem akarsz?... Hát mit akarnál szentem?... Azt gondolod, hogy csak a szép szemeidért etetlek?... No majd beszéllek a bátyáddal!

Nekiálltam hát megint a festéktörésnek, törtem, törtem... Néha könnyeim is odapotyogtak az olaj közé, de csak forgattam megadással a márvány-súlykot, mint Sámson forgatta volt a malomkövet.

Mondanom se kell, ugy-e, hogy ezután már nem nyugtalanítottam a koránkeleléssel hálótársaimat. Áldottam azt a legényt is, aki elezolitott a fes-

ték töréstől és enyvet olvasztott velem, — az megváltás volt.

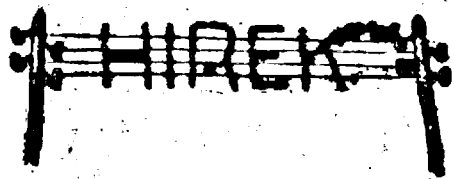
Egy nap az öreg János abban a megtiszteltetésben részesített, hogy engem hívott fűrészelni. Asztallábakat fűrészeltünk. Mindig irigyeltem azt az inast, akinek akkora szerencse jutott, hogy foghatta a fűrész másik végét. Nagyon örvendtem, de kicsi voltam ám és gyöngy. Attól féltem, visszakerget a festék mellé a János. Izzadva, minden igyekezettel iparkodtam jól csinálni és a jó öreg észrevette, mert megkönyörült rajtam, s már ezután pártfogásba vett, küldött ide, oda, gyalultatott, szegtetett velem türelmesen.

Három hónap multán elkészítettem az első asztalt. Nem volt az valami műretek, de hát asztal volt. Négy lába volt és fiókja is volt és én nagyon, de nagyon büszke voltam rá.

Kipirulva mondtam el ezt a nagy hírt Vidovszkyéknek, ahová minden vasárnap hűségesen eljártam, annál is hűségesebben, mert néha ott találtam a hajdani szomszéd kis leányát, aki mindannyiszor megdobogtatta a szívemet. A nevét is megmondtam, nem árt az ma már a jó hírének, annál kevésbé, mert hisz soha se tudott ő az én kis szívem epedéséről. A szép kis Bartóky Ilonka nagyon bájos leányka volt, de nem akarta soha észrevenni az én lángoló érzelmeimet. Mi hát, Ferivel a nagy asztal mellett rajzolgattunk, s ez megvigasztalt reménytelen érzelmeimben.

Ebben az időben már szenvedélyesen szerettem rajzolni. Mi Ferivel ritkán vettünk részt a többi gyerekek játékában, inkább rajzoltunk.

Valahányszor Vidovszkyektől a jó ebéd után, visszatértem a műhelybe, mind kevésbé találtam ott meg azt a gyönyörűséget, ami hajdan odaképzelttem. Hozzá se nyultam a küszöbre tett fazékhoz, Anca, a kövér szolgáló álmélkodására. Vidovszkyéknek még a zsebeimet is megtöltötték süteménnyel, amit ezután én megosztottam társaimmal, s így némileg

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési árak egész évre intenzívnek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Hirdetések négyzetcentiméterre 4 lei. Éves köteteknél árcsökkentés.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und Administration: Arad, Caminul Industriilor — Iparos Otthon.

Alapítvány Szablóczky János emlékeztetőre

Az arad-i Iparosok Hitelszövetkezete nagyérdemű, most elhunyt titkára, Szablóczky János emléket megörzendő, az arad-i Iparos Otthonnál az „öreg iparosok otthona” javára gyűjtés indult meg, amelyhez az arad-i Iparosok Hitelszövetkezete 3000 lei, a szövetkezet tisztviselői 1000, Zombory Gyula 100, Czernóczky Mihály 100, Illyés István 100, Kőszeghy Emil 100, Vandracsák Ignác 100, Mizera József 100, Matekovi László 100, Dukász Testvérek 100, Szabó József 200, Berkovits Dániel 100, Kucsera János 100, Garai Károly 100, Hosszpodár Miklós 100 és Kun József 100 leiel járultak hozzá.

A szövetkezet felkéri mindazokat, akik a Szablóczky János nevét viselő alapítványhoz hozzájárulni hajtanak, jelentsék be a szövetkezetnél.

— Építések jelentkezése. Az építészeti bizottság határozata értelmében a mérnöki ügyosztály a következő felhívást közli: Nyolc napon belül jelentkezzenek mindazok a városi főmérnökök, akik 1927 után nyerték el építési jogosítványukat. Ezt a jogosítványt be kell mutatniuk és le kell helyezniük a főmérnöki hivatalban. Murásanu Ioan főmérnök. Az intézkedés célja: általános felülvizsgálat.

NICHT IHR FALL.

— Emil ist doch wirklich ein netter Mensch, man muss ihn nur zu nehmen wissen.
— Ich liebe aber Leute nicht, die, wie Medizin, mit einer Gebrauchsanweisung versehen sein müssen.

megbocsájtották, hogy az előkelő Vidovszkyék pártfogoltja vagyok.

Egyik vasárnap egy nagy darab süteménnyel és pompás almákkal tértem haza, s eszembe jutott, hogy ezt az én szép esztendőszökeimemmel kellene megenni.

Az öreg János is éppen akkor érkezett haza, s meglátta ezüst evőeszközeimet.

— Hát az mi, te gyerek?

Büszkén mutattam neki gazdaságomat. Megnézte, s így szól:

— Nincs neked erre fiam szükséged! Nem adnád el nekem?

Egy ezüst tallért mutatott, olyan régi kétforintost.

Az ő kedvéért is, meg mert a pénzt is szerettem volna, habozás nélkül eligazítottuk a vásárt. Ádattam neki evőeszközeimet, tokostól együtt. Örültem a tallérnak.

Másnap az öreg János úgy okoskodhatott, hogy az se volna rossz, ha a tallért is visszakaparintaná a köröm közl. Ebéd után egy piros gyapjú nyakra valót keresett elő ládájából, s így szólott hozzám:

— Ide nézz gyerek! Ez aztán kendő, mi?!

— Gyönyörű — feleltem én.

Olyan szép piros volt.

— No lásd! Azért a tallérért, amit tegnap adtam, becserelehetjük, ha szereted.

Persze, hogy becsereletem, azonnal.

Következő vasárnap első dolgom volt nyakam köré csavarni a kendőt — két vége diszesen lógott ki a mellre — és siettem Vidovszkyékhoz. A báci is náluk találtam. A kendő általános feltűnést keltett, rögtön vallattak, hol vettem?

— Vettem.

— Hát pénzhez hogy jutottál?

Elbeszéltem a vásárt, mely korántsem keltett nálam helyeslést, mint én vártam, sőt a bácsi meg a nagrágiok érte,

A közintézmények előszeretettel külföldi árut vásárolnak —

Állapítja meg a gyáriparosok szövetsége.

A romániai gyáriparosok országos szövetsége az elmúlt időkből egyre gyakrabban állapította meg, hogy maga a kormány szegi meg az iparpártolási törvényt és különféle minisztériumoknak, közintézményeknek és állami vállalatnak engedélyeket adott ki külföldi áruk behozatalára, teljes, vagy részleges vámmentességgel, valamint a behozattal járó más díjak és illetékek fizetése nélkül. Ezeket a minisztériumok határozatokat a gyárosok küldöttsége összegyűjtötte és memorandum kíséretében átadta Costinescu miniszternek, aki előtt szóbelileg is rámutatott arra a fonák helyzetre, hogy a közhatóságok rendszeresen kérihik a belföldi

ipar termékeinek beszerzését és a közpénzeket külföldre viszik,

olyan árukért, amelyek belföldön is kaphatók megfelelő minőségben és mennyiségben és olcsóbban.

A gyárosok természetesen tisztában vannak az- al, hogy a közintézmények beszerzési közegei miatt részesítik előnyben a külföldi árukat, de éppen ezek az okok teszik még súlyosabbá a problémát. Ennek az anomáliának a megszüntetése érdekében a gyáriparosok kérték, hogy a kormány amennyi vonja meg a behozattal kedvezményeket a közintézményektől és hadiülsőkre is csak olyan áruk részére adjon kedvezményt, amelyeket belföldön nem állítanak elő.

Negyven kereskedelmi és iparkamarája lesz az országnak

A törvényhozás által nemrégiben megszavazott új törvény: a „Consiliul Economic Superior” megalakításáról és a kamarák ujászervezéséről még mindig nem jelent meg a hivatalos lapban. A törvény kihirdetése azért késik, mert most dolgoznak a végrehajtási utasításán, amely a jelek szerint nagyobb munkát lesz. Ez a késedelem azonban sok zavart okoz a kamarák életében, mert kénytelenek költségvetésüket az 1935—37. évre összeállítani. Az új törvény megengedi ugyanis, hogy olyan megyékben amelyekben legalább 1.500 kereskedelmi és ipari vállalkozás működik s ezek kamarái illetéke egy évben eléri az egy milliót, önálló kereskedelmi és iparkamara létesüljön. Lehetővé teszi az új törvény a kamarai kerületek beosztásának revízióját is s ennek alapján a kamarai központnál már meg is indult a megyék munkája részint az új kamara megszervezése, részint az átszervezés érdekében. Ezidő- szerint 20 kereskedelmi kamara van az országban s ezek székhelye a következők: Arad, Bacau, Botosani, Braila, Brasov, Bucuresti, Cernauti, Chisinau, Cluj, Constanta, Craiova, Galati, Iasi, Ismail, Oradea, Ploesti, Sibiu, Tg. Mures, Timisoara és T. Severin.

Új kamarát kapnak: Deva, Giurgiu, Lugoj, Pitesti, Satu-Mare, Targoviste és Tulcea. Ez 28 kamarát jelentene, de

ha valamennyi megye kamarát állít fel, amely a törvény szerint kamarát létesíteni jogosult, a kamarák száma elérheti a negyvenet is.

Ez megint egészségtelen állapot lesz, de egyelőre ennél is nagyobb baj az hogy a működésben lévő kamarák kénytelenek költségvetésüket összeállítani, mert nem ismerik jövőre kerületüket.

A végrehajtási utasítás közzétételének késedelmét is jelenti, hogy a kamarai választások augusztus hónapra fognak esni, mert a törvény erre 3 hónapos határidőt ad.

EGY KIS FELREERTÉS

Orvos: Nem tudom megállapítani, hogy mi a baja: — azt hiszem, az iszákosság az oka.

Páciens: Igen, én is azt hiszem. Majd eljövök máskor, talán akkor józan lesz a doktor ur.

— Megindul az adóbejelentés. Az arad-i pénzügyigazgatóságon már befejezéshez közeledik a múlt évi adóátírások ügye. A munkálatok alatt szüneteltek az adóvégrehajtások, mert még nem tudták a pénzügyi közegek, hogy kinek milyen adója lesz. Célba behajtási pénzügyigazgató közölte, hogy a mai naptól már meg is kezdik az új évnegyedre esedékes adók behajtását és nemfizetés esetén végrehajtásokat fogantatottanak.

SZÖRNYU UGRATÁS.

— Engem szörnyen beugrattak egyszer április elején.

— Mibe?

— Egy házasságba.

— Az engedély nélkül behozott kontingentált áruk vámolása ügyében a pénzügyminiszter értesítette a vámhatóságokat, hogy mindazok az újonnan kontingentált áruk, amelyeket április 23-ig feladtak a külföldi államokon és május 15-ig beérkeznek az országba, elvámolhatók a kontingens-engedély felmutatása nélkül is, de be kell szedni értük a rendes autorizációs díjakat.

PECH.

A gazdag ember teljesen lecsuszott. Róla mondják, hogy két széf között a pad alá esett.

— A szőlészeti törvény végrehajtási utasítás megment a szőlőgyárakat. Az új szőlészeti törvény szerint a jövőben csak olyan borpárlatot szabad forgalomba hozni, amelyet legalább 3 éven át tároltak. A törvénynek ez az intézkedése a gyakorlatban azt jelentette volna, hogy — készletek hiányában — a következő három esztendő alatt nem lett volna belföldi borpárlat a piacon. Újabb jelentések szerint a törvény végrehajtási utasítása, amely a közeli napokban jelenik meg, a törvénynek ezt hibáját már ki is javította, amennyiben úgy intézkedik, hogy a törvény alkalmazásának első évében egy, második évében két, évi tárolási időt követel és a hároméves tárolási időhöz csak a törvény alkalmazásának harmadik esztendejében ragaszkodnak.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupel de Ajutor de Inmormantare a Industriilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt in restanta cu cotizatiile lor, sa achite restanta in interesul lor propriu, fiindca in conformitatea §-ului 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adica daca membrul decedea dupa intru timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizatiunile sunt scadente dupa urmatorii membri decedati:

In Grupa A. Csoportban: 905. Arminlu Komlósa Armin, 906. Stefan Molnar István, 907. S. I. Iosif Bittner Józsefné, 908. V. L. Mihail Sajtos Mihályné, 909. Iacob Schmidt Jakab.

In Grupa B. Csoportban: S. I. Antoniu Holzinger Antalné, 909. S. I. Iosif Bittner Józsefné, 910. Coloman Boros Kálmán, 911. Iacob Schmidt Jakab, 912. Mihail Jászay Mihály.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociatii, ca cotizatiunile de deces sunt scadente pana la numărul curent:

In Grupa I. csoportban Vád. Iul. Sandici Szevtozar 823, sot. Iul. Iosif Bittner József.

In Grupa II. csoportban változatlanul 820-1x esedékes a fizetés.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálukkal járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatikusan megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

Cu carnet M E R C U R
puteţi cumpăra pe credit
de şapte luni la urmă-
toarele firme.

M E R C U R-könyvvél az
alábbi cégeknek készpénz-
áron, felár nélkül vásá-
rolhat hét havi hitelre.

Szentgyörgyi Emil
női divatruházában
ARAD, Neuman-palota.
Nagy választék garantált
jóminőségű
divatcikkben, női-
és férfi szövetekben.
Szabott ár, pontos kiszolgálás!

ISKOLAI ÍRÓSZEREK,
IRODAI FELSZERELÉSEK,
RAJZ- és TECHNIKAI cikkek,
NYOMTATVANYOK, stb.

Max Molnár és Tsa.
Arad, színházzal szemben.

Baranyi Ferenc
uri szabósága
ARAD,
STR. BRATIANU 15.

Női kabátok, retikülök
nagy választéka!
Legújabb **DIVATMODELLEK!**

LYONE divatruház
ARAD, Neuman-palota.

JACOBI
GYULA
VIZSGÁZOTT

FOGÁSZ
ARAD, Str. I. G. Duca 1.
Bárony-ház.

REICH JÓZSEF
ARAD, Piata Avram Iancu.
(Színház-épület.)

Színházi versenybazar
Legolcsóbb beszerzési forrás!
GYERMEKKOCSIKBAN
óriási választék!

Schwartz Árpád
műszerész és villanyszerelő
ARAD, Str. Brancovici 3. szám.
Rádiókészülékek, csillárok
a legjobb gyártmányu varrógé-
pek, kerékpárok, gramofónleme-
zek olcsón beszerezhetők.
Szakszerű javítóműhely.

Wollmann Emil
fogász
Fogászati műterem:
ARAD, Piata Catedralei 6. sz.

DEIN
PAULA
női kalapszalom
ARAD, Str. Bratianu 9. szám.

Kiváló minőségű gyönyörű
férfi-, női- és gyermek
c i p ő k e t
legolcsóbban árúsit
MERCUR
cipőruház R. T.
Arad, Piata Avram Iancu 21.

FISCHER M.
üveg- és porcellán
nagyruház
Szervicek, evőeszközök, lámpák, chi-
na ezüst áru óriási választékban.
Modern képeretezés és üvegezés.
ARAD, Fehér Kereszt épület.

Szemüvegek,
fényképezőgépek,
fotócikkek.
Amatőr felvételek kidolgozása leg-
jobb és legolcsóbban!
„Opticum” Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

POPPER IGNÁC
ARAD, Str. Metianu 2. szám.
Harisnyák, keztyűk,
szvetterek, sálak, férfi- és női tu-
gek, kombinék, zsebkendők, nad-
rágtartók, sapkák, nyakkendők, al-
sónadrágok, téli- és nyári trikók,
gyermekkelengye, csipkék, túllők,
hímzések, gombok, csatlok, retikü-
lők, legolcsóbb beszerzési forrása.

Czernóczy Imre
cipőüzlete kész és mérték utáni
cipők legjobb
beszerzési forrása!
ARAD, Str. Marasesti 4. szám.

Erdős István
ARAD, Str. Metianu 4. szám.
Harisnyák,
csipkék, sálak, keztyűk, selyem-
kombinék, reformnadrágok, kötött,
szövött, valamint rövidárú nagy
választékban!
Pontos, figyelmes kiszolgálás!

„HUNIA”
női kalapgyár.
Tulajdonos: **DAVID LAZAR.**
Menyasszonyi koszoru-fátyol és
menyasszonyi csokor-különlegessé-
gek. — Női- és férfi kalapok fes-
tése és átalakítása, női kalapok a
legújabb modellek. Olcsó árak!
Str. Metianu 4. Hunyadi-pal.

ÉPULETFÁT,
deszkát, léceket, kerítésoszlopokat, cse-
repet és az építkezéshez szükséges
összes anyagokat, valamint aszta-
losárúkat a legolcsóbb áron
Steinfeld
és Herskovits Rt.
fakereskedelmi vállalatnál Arad,
Calea Rađnei 56-60.

Női és férfi
szöveteket
az összes kelengyecikkekkel
Friedmann és Schwartz utóda
TEXTILIA
divatruházában
Arad, Str. Metianu 4 Hunyadi-p.

WEISZ ARNOLD
gyógyszertára
ARAD, Piata Avram Iancu.
Az összes angol, francia, svájci,
hollandiai, osztrák és magyar
gyógyszerkülönlegességek raktára.
ELZA KAMFORKREM az 1928.
évi párisi nemzetközi kiállításon
nagy aranyéremmel és díszoklevél-
lél kitüntetéssel.

Nászajándékok
alkalmi ajándékok
legjobb beszerzési forrása
KUN JÓZSEF
ékszerész
ARAD, Bul. Reg. Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját
műhelyben.

Kalmár József
cégnél Arad, Str. Bratianu
Rádió, bicikli,
csillár
jutányos áron szerezhetők be!!

HALMOS
GYULA
Fogászati műterem:
ARAD, Calea Banatului 2. sz.
Dr. Keppich ház.

Kötöttáru, harisnya
és keztyűkülön-
legességek
LÖWINGER-nél,
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

Férfiszövet
különlegességek
és bélésárú
a legnagyobb választékban
Vajda
ARAD, Str. Eminescu 15.

Pollák Imre
ARAD, Str. Metianu 14. szám.
ékszerek dusan felszerelt raktára.
A legkitünőbb svájci zseb- és fali-
órák. Feltűnő olcsó árak! Tört
aranyat és ezüstöt veszek vagy
újra átcserelek. — Speciális óra-
javító műhely.

Speciális BUTOR
nappali és
kombinált szoba
REINHART FÜLÖP
batergyár
ARAD, STRADA HORIA 2. SZ.
Városházával szemben.

Pontos kiszolgálás
FERFI, NŐI és GYERMEK-
CIPŐKBŐL, elsőrendű anyag
Férficipő 300 leitől, női cipő 270
leitől, gyermekcipő 180 leitől. Mer-
cur-könyvre készpénzárban
Czernóczy Mihály
Arad, Str. Eminescu 26. szám.

STOJKOVITS József
fényképészeti műterme
ARAD, Piata Avram Iancu 16.
Művészi kivitelű gyermekfelvéte-
lek. — Speciális fényképmagyítások

APOLLO
illatszertár
ARAD, Str. Eminescu 4. szám.
Mindennemű illatszer, szappan,
fogkrém és egyéb különlegességek
dus lerakata. Olcsó árak!

Épületvasalások,
szerszámok, háztar-
tási cikkek
legolcsóbb beszerzési helye
„**SPOR**” **E. SEITZ**
Arad, P. Avram Iancu 4. szám.

Engelhardt Ferenc
szücsnél
Szőrmebundák állandó nagy raktá-
ra. Vállal mindennemű szőrme-
munkákat, molykár elleni megőrzést
ARAD, Str. Eminescu 1. szám.
Vadászkürt szálló épület.

Kabát, komplé
és ruhaujdonságok
utolérhetetlen olcsó áron
szerezhetők be
Menczer konfekcióban
Fischer Ellz-palota.

Hospodár
fest, tisztít
ARAD.
Üzlet: Str. Eminescu 3.
Gyártelep: Str. Stroescu 13.

Nagy Imre
női divattermében
készülnek a leg-
újabb ujdonságok.
ARAD, Str. Eminescu 2. szám.